141.

Bihang till Söndags-Nisse N:r 34, 1871.

AXEL CEDERBLAD.
*
FOGELWIK.

Digitized by Google

Digitized by Google

ILLUSTRERAD

NISSE-KALENDER

FÖR

1871.

STOCKHOLM,
BERGSTRÖM & LINDROTH,
1871.
Printed in Sweden

Digitized by Google

Till publiken!

Fast' Nisse re'n ett decennium
med skämtets krigarmanöver
bekämpat dårskaper tum för tum,
han har dock "spetskulor" öfver
att kunna fylla en hel kalender —
och dem han nu ut i hvimlet sänder
bland sin publik.

Väl finnes mången en konkurrent.
så jul- som landtbruks-förmågor,
hvars snilleblixtar förvisso tändt
en verld i eld och i lågor:
så djerf en tanke ej Nisse hyser
att "tutta på" — nej, han blott *belyser*
för sin publik!

För resten skälmsk som en liten tös
han är till tankar och sinne,
fast' kanske något voluminös,
som vid en blick lätt vi finne.
Dock — är man "tjock", hvad gör det, trots pratet,
när man det är bara till *formatet?*
Ej så, publik?

JUL 20 '35 Björck (22 vol.) 967

1126484

Digitized by Google

Ja, Nisse blefve just fadersglad,
om I, som läsen, blott medgen,
att hans produkt har en enda rad,
som gifver lifsluft åt glädjen.
Ej ens *Amykos*, vi gå i borgen,
kan konservera ännu mot sorgen
en hel publik!

Hvad angår illustrationerna,
så finns det tycken mång' hundra,
och att man "snitt" fordrar "snitsiga",
det kan ej heller förundra;
men Nisses åsigt dock ingen rubbar:
det är riskabelt att "göra gubbar"
åt en publik!

För hvarje prenumerant, till sist,
en ursäkt Nisse afbördar:
till Juli loftes kalendern visst,
dock — i Augusti man *skördar!*
Ett ordspråk gäller här för de stränge:
på något *godt* väntas ej för länge.
Guds fred, publik!

Digitized by Google

HERR LIWENBURG.

Bild ur Stockholmslifvet

af

Sylvia.

Digitized by Google

Digitized by Google

Herr Liwenburg var en ung man med mellanblå ögon och brunt, pomaderadt hår. Han var en person, som tog vara på sin yttre menniska, bar elegant skurna rockar och andra onämnbara plagg; att stöflarna voro i proportion till den öfriga klädseln, faller af sig sjelft — han var skoartist. En vanlig dödlig skomakare ansåg herr Liwenburg sig icke, hans yrke var för honom en konst. En verklig konstnär känner sitt värde; herr Liwenburg kände sitt, och han svor inom sig, att ingen hade en sådan snitts på sina klackar som han. Ordet »klackar» kom hans hjerta att slå fortare, hans panna att höja sig, hans mun att småle. En skomakaremästare på Norr hade den lyckan att ha honom till arbetare. — Jag beklagar Grönlund, om jag icke fanns! — sade han ibland till sina vänner. Lyckligtvis för herr Grönlund hade herr Liwenburg inga utsigter att sjelf kunna etablera sig; härtill fordras något mera än två tomma händer och ett par snygga rockar.

Likasom alla skapande förmågor var herr Liwenburg inte utan en viss tankeflygt; den for vida omkring och, utkastande än den ena planen, än den andra, stadnade han dervid, att ett rikt parti vore bästa sättet, för att spela gubben Grönlund, den knusslaren, ett stort spratt och skapa sig sjelf en trygg framtid. Från denna stund började herr Liwenburg kasta sina blickar på stadens

Digitized by Google

tärnor, han lät sina moustacher växa och gjorde om söndagarne i gathörnen, helst i skarpskytteuniform, don Juanslika ställningar, och när han kommit någon mö att rodna, gick han hem, hvisslande för sig sjelf. En flicka under en åtta à tiotusen riksmynt gillade han naturligtvis inte, och som han en qväll plötsligen kom att beräkna, det herr Grönlunds enda dotter nog skulle få en hygglig hemgift eller att hennes blifvande man för det minsta skulle bli riktigt hjelpt på fötterna, så skedde ett totalt omslag i hans känslor. — Han började inför henne ett visst ögonspel, som han sjelf icke fann så oäfvet och som hon leende betraktade. Herr Grönlund kallades nu aldrig »knusslare», men alltid »hedersknyffel», och bredvid det ärade Grönlundska namnet, som stod präntadt på skomakareskylten, såg han i andanom ett gyllene: & Comp., och när han gick till sängs stönade han fram ett: »o, Amelie, Amelie!» med en Dahlqvists pathos och en Swartz' känslor. Det var måhända inte första gången han så der framsuckade ett qvinnonamn, och mellan den brunetta bilden af Amelie Grönlund trädde stundom en liten blond qvinnoskepnad, hvilken herr Liwenburg med en hastig axelryckning jagade bort som en ovälkommen påminnelse om en flydd tid, då han varit nog dåraktig att önska sig blott en koja och ett hjerta. För sådana fantasier hade en mera fordrande verklighet totalt kurerat honom, och »kojan», »hjertat» och den »blonda» stego blott som andar ur sina grifter, och med ett litet öfverlägset leende tänkte han på det förflutnas förgänglighet och obestånd, för att endast sysselsätta sig med den innevarande stundens lycka. Ja, herr Liwenburg ansåg sig vid denna tidpunkt verkligen lycklig. Han tillbad Amelie och han arbetade som en slaf på hennes fars verkstad. — Jag skall komponera ett par stöflar, hvars make i elegans ännu ingen skådat! — sade han till sig sjelf en dag, och han höll ord.

Digitized by Google

Vid detta tillfälle strök herr Grönlund upp sin tupé och stod stum af förtjusning, fru Grönlund kliade sig på armbågarne och drog upp ögonbrynen af förvåning, och mamsell Amelie log vackrare än någonsin.

— Gör några sådana par till och jag skall sända dem på expositionen här, — sade herr Grönlund, så fort han någorlunda hemtat sig.

— Ack Grönlund, om du blefve prisbelönt! — suckade hans fru.

— Tänk om pappa blefve hofskomakare! — sade dottern.

— Man kan inte veta! — svarade herr Grönlund med armarne i sidorna.

Ingen talade om herr Liwenburg, men firmans ära var ju hans egen och dess glans skulle också kasta sitt sken på & Comp.

— Är herr Liwenburg adelsman? — frågade Amelie en tid härefter.

— Inte precist — svarade han.

— Men det låter så . . .

— Ja, jag vet inte så rätt, hm, jag har aldrig brytt mig om folk heter Per eller Pål, men jag minns, att min far sagt, att en utgrening af vår slägt haft tocke der adelsblod.

Den qvällen sjöng herr Liwenburg, då han gick till sängs och tänkte på hvilket präktigt påhitt det var, då han bortkastade den gemena ärfda sammansättningen: Janne Olsson och med gesällbrefvet tog det klingande Liwenburgska namnet. I det hela var det dumt, att han inte svarade ett enkelt »ja» på hennes fråga; han visste inte hvarföre han ej så väl som mången annan kunde vara adelsman.

Den natten drömde han mången tjusfull dröm. När morgonen kom fattade han åter sjungande i svinborsten och beckträden, fast besluten att när qvällskuggorna föllo

Digitized by Google

göra ett slag i saken och erbjuda sin hand och sitt hjerta åt den sköna Amelie.

Ändtligen smög han sig på utsatt tid till sina tankars föremål. Han stadnade osedd vid den halföppnade dörren, der ljudet af hans namn, åtföljdt af några skrattrullader träffade hans öra.

— Jag kan skratta mig förderfvad — hörde han sin Amelie utbrista — då jag tänker på denne Liwenburgs stora hufvud och korta ben!

Att stå på högsta tinnarne af hoppets tempel och så hals öfver hufvud ramla ner i verklighetens dy, detta var för mycket för en Liwenburg att lugnt bära. Han visade i dörren sitt bleka ansigte och mamsell Grönlund kunde inte göra något annat än högt skrika till.

— Om hufvudet är stort, mamsell! — ropade han, — så är det likväl inte utan vett, och jag lemnar i denna qväll herr Grönlund. Han får mig kanske inte så lätt ersatt!

Och hr Liwenburg rusade bort. Kommen hem till sig, slog han sig för bröstet och sträckte sedan ut handen, under det han istadigt betraktade en infam kartnagel på sitt pekfinger och ropade ett par gånger:

— Amelie, Amelie! — Och han tillade dofvare, allt under det han stirrade på nageln: — Om jag visste, att min död skulle krossa henne! — Derpå fattade han en tjock repstump, som han några ögonblick fundersamt besåg och hvilken han pröfvande ryckte uti, för att sedan långsamt lägga bort.

Herr Liwenburg var en sangvinisk natur, som gerna gick från den ena ytterligheten till den andra. Om han derföre somnade in med en outbildad förtviflan i sitt hjerta, hvilken lik en mara tyngde hans bröst, så vaknade han dock följande morgon, väl utan några ljusa drömmar, men lika sansad som om han aldrig i sin väg hade träffat på någon bedräglig skönhet. Den blick han

Digitized by Google

kastade i spegeln pröfvade måhända, om väl någon med skäl kunde finna honom ega kroppsliga partier af alltför stora eller små dimensioner, men det leende, som gled öfver hans ansigte, tycktes jaga bort sådana griller. Herr Liwenburg hade alltid funnit och fann sig också nu vara ett skapelsens »lagom», som om det icke hade tjusat en viss ung dam, likväl skulle behaga så många tusende andra. För resten visste han icke hvar han haft sina ögon, då dessa kunnat finna behag i mamsell Grönlunds potatisnäsa, hönsögon och tagelhår. Hon finge nog gå der! Och det skulle just bli roligt att se om gubben, den knusslaren, skulle kunna existera sedan en *viss* person nu tagit sin hand ifrån honom. Denne hade väl varit spritt befängd, då han sulade de der stöflorna, som nu voro en prydnad på expositionen till evig heder för Grönlundska namnet. Herr Liwenburg kände en hastig frestelse att slå till en af sina bleka, feta kinder, men kanske inseende, att ett sådant tilltag icke skulle förbättra saken, lät han handen sjunka, tryckte hatten på sitt hufvud och begaf sig direkte till Södermalm, der han genast fann en välvillig mästare och en elegant butik. Det var i denna stadsdel, som han efter brytningen med Grönlundska familjen nu nästan uteslutande företog sina operationsplaner mot qvinnofriden. Den hade inskränkt sig till ströftåg på trottoarerna och en och annan skärmytsling i gathörnen, utan någon sammandrabbning af allvarsam art, då han en söndagseftermiddag uppe vid bangården stötte tillsammans med ett litet fruntimmer, som bar ett knyte i handen.

— Jesus, att den första menniska jag skulle träffa på var han, Janne Olsson!

Herr Liwenburg sänkte sina svärmande blickar ner till det talande föremålet och fann ett blondt hufvud och ett rundt, rödlätt ansigte, som starkt påminde om den tidpunkt i hans lif, då kojan och hjertat spelade hufvudrolen.

Digitized by Google

— Är detta Christine?

— Behöfver han fråga det, Janne Olsson!

— Man möter så många ansigten häruppe, som ha tycke med hvarandra, att jag knappt vågade tro mina ögon!

— Det är fyra år sedan vi sågo hvarandra, men fast Janne Olsson är förändrad, om någon är det, så kände jag ändå igen honom! — Flickan drog en suck och såg på honom med oförställd beundran. — Han lofvade skrifva — återtog hon litet dröjande.

— Den första tiden gjorde jag det också, men... ja, vänta bara till Christine riktigt kommit in i Stockholmslifvet, så ser hon nog, att detta inte har sig så lätt. — Herr Liwenburg skrattade och intog en bredbent ställning, medan hatten, kastad på yttersta toppen af hans hår, slängde hit och dit. Flickan suckade. Han var så elegant, att han riktigt sken; hon vågade knappt se upp till honom.

— Ja, karlarne äro inte stort att tro på!

— Jaså, Christine har gjort sådana rön!

— Att han kan vara så elak, Janne Olsson! Men se här kommer man bärande med min kista. Jag har fått tjenst på Lilla Nygatan N:o 11; min kusin, som varit häruppe i två års tid, har skaffat mig den.

— Jag vill inte uppehålla henne längre, Christine, vi träffas snart! — härvid lyfte herr Liwenburg på hatten med full föresats att undvika Nygatorna, och Christine sökte göra precist en sådan kompliment, som hon hemma sett borgmästarinnan göra och som väl var den minsta ära, hon kunde visa honom. Ack, något hoppfullare än detta möte kunde hon aldrig ha fått! Framtiden hägrade för henne med löften, fulla af guld och gröna skogar och som slutades likt de gamla sagorna: — och så byggde de bo och så lappa' de sko! — Ja, huru leende gick inte Christine gatan framåt! Hon hade sagt

Digitized by Google

sin adress, och han, att de snart skulle träffas! Den mellantid af fyra år, som försvunnit sedan de gråtande skiljts från hvarandra i doktor Kants portgång var glömd; glömdt, att han endast skrifvit två stackars bref det första halfåret — han hade ju sagt hvad som varit skuld till hans tystnad och hon fann det helt naturligt att med ett så välsignadt larm, som det var på Stockholms gator, hvem som helst skulla ha svårt att samla sina tankar, för att sätta dem på papper. Derföre behöfde han ju inte ha glömt henne, hon sjelf hade ju kommit ihåg honom trotts de fyra årens skiljsmessa, ty huru mycket än stillheten i hemorten tillät henne samla sina tankar, så var hon ju inte ens så pass skrifkunnig, att hon kunnat teckna upp sitt fattiga namn, för att sända honom det att ha i minne. Inte heller tyckte hon, att han främmande och kallt tog emot henne. Han kunde väl inte midt på torget flyga henne om halsen heller. Hvad i herrans namn skulle menniskorna då tänkt, och tala om det kära förgångna, medan herrn med den underligt stående skärmen på mössan gick bredvid och så artigt bar hennes tillhörigheter, det kunde han ju också skickligtvis inte. Sedan det märkvärdiga mötet med hennes egen Janne Olsson tyckte Christine, att hvarenda tanke, som halkade genom hennes själ, var idel fröjd. Kommen ner till gathörnet kastade hon en blick tillbaka, just då hennes tankars föremål äfven såg sig om, hvarvid hon gladt vinkade med näsduken, för att i samma sekund föra den till ögonen, der några tårar stulo sig fram från det öfverfulla och tacksamma hjertat. När herr Liwenburg såg denna fladdrande näsduk, hänförde de gamla minnena honom derhän, att han vinkade med handen och mumlade: — en satans söt tös! Jag kan ge mig hin på, att hon för min skull kommit hit upp! — En känsla af obehag smög sig dock strax på honom. Det var det der fördömda »Janne Olsson», hvars simpelhet generade ho-

Digitized by Google

nom. Hans obehag förbyttes dock snart till belåtenhet. — Han skulle undvika Nygatorna och hon aldrig finna reda på »Janne Olsson» — hvem kände väl honom i herr Liwenburgs eleganta person — och på så sätt skulle en förbindelse, hvilken ju å hans sida ansågs som upplöst, på det aldra beqvämligaste sätt dö bort af sig sjelf. Herr Liwenburg var ingen älskare af andra uppträden än dem han sjelf arrangerade, och erfarenheten hade lärt honom, att qvinnorna voro nervösa varelser, som på det högsta älskade själsskakningar och tragiska scener. — Jag ser på långt håll — tänkte han —, och hon skall vara ferm i benen för att hinna mig.

Med en viss försigtighet återtog derföre herr Liwenburg under de följande fridagarne sina ströftåg på trottoarerna. Det var på en af dem i en skymningsstund, som en bekant underrättade honom, att gubben Grönlunds stöflor vunnit första priset under pågående exposition. Herr Liwenburg hade den tillfredsställelsen att försäkra, det herr Grönlund inte haft så mycket som ett finger med bland de der stöflorna; att han nogsamt visste hvem som komponerat dem; att denne inte hade lust att längre »sätta sitt ljus under ena skäppo»; hvarefter han högtidligt förklarade för hvem som ville höra på honom, att det var en viss Liwenburg och inte herr Grönlund som bort prisbelönas. Denna tilldragelse, som herr Liwenburg sade sig ha förutsett, grep honom dock på det djupaste. Att gå och piska upp gubben Grönlund föll honom först in, men då denne aldrig gick ut om qvällarne och hade sex gesäller dagligen på sin verkstad, fann han, att det icke var någon rätt gentlemannalik hämnd. Derpå ryckte han några häftiga drag i spjellsnöret och mumlade: — om jag visste, att jag med min död skulle krossa honom! — Troligtvis fann han, att detta medel icke heller skulle ha åsyftad verkan, ty han beslöt slutligen att stilla afvakta händelsernas gång.

Digitized by Google

— Hvem kan väl göra sådant arbete som jag? Nu skall han, min själ, inte kunna undvara mig! Ingen kan göra maken till mina stöflar! — tänkte han och fann som säkert, att gubben Grönlund skulle skicka något bud, för att hemta honom; men det enda svar han skulle lemna vore ett raskt grepp i budbärarens rockkrage och en hastig skuff mot dörren. Men om herr Grönlund skulle sända sin dotter Amelie? En så diplomatisk spekulation skulle han nog kunna vara tillräckligt knipslug för att utfundera — hvad då? Herr Liwenburg stod just i skjortärmarne i begrepp att gå till sängs, då denna tanke föll honom in. — Hon skall se mitt förakt — tänkte han vidare — om hon efter hvad som förefallit vågar sig hit. — Han ryckte utaf sig halsduken med den oryggligaste föresats att vara obeveklig, ehvad helst hon skulle föreslå, till och med om hon ginge ända derhän att krälande i stoftet göra honom ett giftermålsanbud. Och med halsduken i hand började han spela öfver scenen då de skulle mötas.

— Mamsell — sade han och slog armarne i kors öfver bröstet — jag har inte den äran att känna er, jag har totalt glömt er bild! Bed er pappa, — som jag i går tänkte prygla upp, men som jag i dag alltför djupt föraktar, för att derhän kunna nedlåta mig, — bed er pappa, mamsell, att han sjelf söker skära till blanklädersstöflor utan någon märkbar söm och som se ut att vara hopkomna genom trolleri — jag gör det icke! Det gafs en tid, då jag gjort detta, och ni vet, mamsell, hvem som expositionens första pris egentligen bordt tillfalla; den mannen har svurit att hämnas och att ta lofven af gubben Grönlund och har totalt glömt den tid, då han på en vink af er kunnat offra sitt blod och i en mörk stund var nog svag att gå ända derhän! — Han slungade en snara af halsduken och höll den framför sig. — Men det gick inte så långt, mamsell! Ni ser jag lef-

Digitized by Google

ver... lefver för att förakta er och er familj — ja, ha ha, förakta!

Då herr Liwenburg uttalat detta sista ord började han sjunga och hoppade sjungande i sängen, uttalande ännu en gång: — ja, förakta! — och somnade in under den högsta extas af manlig stolthet och full af de mest förkrossande känslor för familjen Grönlund.

Emellertid hörde herr Liwenburg hvarken af nämnda familj följande dagen, eller följande vecka, eller följande månad, och det började se ut som om Grönlundarne kunde reda sig honom förutan.

Herr Liwenburg hade väl tänkt, att de första uppfinningarne äro genialiska, men att det handtverksmessiga kan efterapa dem, detta hade han aldrig tagit i betraktande. Inte heller tycktes han riktigt ha senterat det gamla ordspråket: »huru skenet bedrager». — Herr Grönlund hade nu fått namn af en ypperlig skomakare. Namnet skapar mannen, och om folk derföre på sin första promenad med hans skodon skulle tappa både sulor och klackar, så vore han likväl samme ypperlige skomakare! — Herr Liwenburg slängde bort lästen och spottade framför sig. — Ack, han skulle likväl slutligen förödmjuka och förkrossa dem!

— Om jag skulle göra en utrikes resa, till exempel se Paris — tänkte han vidare. — Inte för att jag stort skulle ha något att lära, men man skulle tro det, och detta vore sak samma.

Derpå höjde han sina axlar öfver staten, som kan bekosta en sångare, en målare eller en bildhuggare konstresor — hvad nytta gjorde egentligen en sådan. Den förutan kunde väl folk nog existera, men han ville se huru man skulle kunna bära sig åt utan skomakare — strängt taget: var han inte på en gång nyttig och artist? På en viss hög ort gynnade man de sköna konsterna — konsten vore blott att göra sig bemärkt på

Digitized by Google

den höga orten — ett: hofskomakare vore då inte omöjligt framför Liwenburgska namnet. Men först och främst ett rikt parti. Detta var nu oundgängligare än någonsin.

Det var i dylika spekulationer han en måndags middag stående i portgången till skomakarebutiken fördjupat sig, utan att enligt gammal vana hans blickar förirrade sig under någon kokett hatt eller någon hufvudduk, då han helt hastigt blef väckt ur sina drömmerier af en röst, som utropade:

— Herre Gud, Janne Olsson, jag trodde, du var död, eftersom jag aldrig sett till dig! — Och en blond qvinnovarelse sträckte på en gång leende och tårad sin hand mot honom. Glädjen gjorde, att hon alldeles kände sig vara på den gamla förtroliga foten med honom. Janne ryggade tillbaka med neddragna mungipor.

— Du ser alldeles ut som om du vore fallen från skyn! Men det var då ett riktigt lyckträff, att jag fick se dig. Ack, en sådan stad som Stockholm! Om man inte har reelt gata, nummer och trappor, så finner man ingen hvart.

— Jag har sökt dig, söta Christine, — sade herr Liwenburg, hvars galanta känslor plötsligen fingo öfvertaget, då flickan riktade på honom sina blåglänsande blickar, på en gång fulla af leende gnistor och ett dimhöljdt skimmer. — Jag har sökt dig både i elfvan och i hvartenda hus på båda Nygatorna... jag har varit trägen som en myra, men, min själ...

— Och du har varit i elfvan med?

— Fyra gånger, min sockernos!

Då har du träffat på frun kanske, för så fort någon söker oss, så säger hon, det finns ingen med det namnet.

— Ja, min själ, det var nog frun, en i hvit mössa och grått...

— Nej, hon har svart hår, becksvart, min gosse,

Digitized by Google

och träffar du på henne, så fråga inte efter mig, utan ... ja, du kan väl alltid hitta på något. Ack, käre Janne Olsson ...

— Christine lilla, — afbröt han och mungiporna drogo sig åter nedåt, — kalla mig Liwenburg, jag tog det namnet, då jag blef gesäll.

— Ja, käre Li .. Herre Gud, Janne Olsson, huru var det nu igen?

— Liwenburg!

— Libenborg ... nej men, Janne Olsson, jag lär mig det aldrig!

Herr Liwenburg höll på att invända, att det då vore så godt hon inte mera tilltalade honom, men han nöjde sig att med en viss hastighet säga: — kära barn, inte är det namnet så konstigt.

— Jo, inte känner jag dig med det, för mig är och blir du alltid Janne Olsson, det kan du väl förstå. Minns du då vi lekte i höt och du ville kyssa mig? Usch, din stygging! Och så sprang jag undan och såg mig inte före, utan stod på hufvudet utföre rännet! Om inte hölasset just stått under, hade jag väl slagit ihjäl mig. Ja ja, den tiden kommer aldrig mera!

— Man är barn bara en gång!

— Barn? Jag var sexton år och du tjugotvå! Ack, Janne Olsson ...

— Om du håller af mig, Christine, så lägger du bort det der välsignade Janne Olsson! — Herr Liwenburg hade nu rynkat ögonbrynen, men de jemnades strax, då flickan helt bedjande och undfallande såg upp till honom.

— Ja, käre Liben ... nej, det går inte! Du får inte räkna för noga med mig, jag är ju bara en stackars flicka från landet.

Herr Liwenburg såg ut som ville han ha undseende med henne. — Du blir nog bra, bara du har varit här

Digitized by Google

en tid. Men jag står nu här och pratar och glömmer alldeles bort huru brådtom jag har...

— Ja, jag med! Jaså du arbetar härinne... När vi nu veta hvar vi ha hvarandra, så skola vi väl någongång träffas? — tillade hon blygt.

— Det förstås! Jag kommer snart... nästa Söndag! Adjö, min gris! — Och herr Liwenburg tryckte hennes små röda fingrar och begaf sig tvärt öfver gården.

Den gamla historien om kojan och hjertat var totalt slut. Han kände det, då han vände ryggen till den blonda flickan. Att hon inte glömt honom, var helt naturligt, men att så der uppriktigt säga det och tro det han skulle komma ihåg, hvad han för fyra år sedan pratat i någon tråkig skymningsstund, hvilken enfald och hvilka bondfasoner sedan!

— Jsg skall, min själ, göra mig riktigt qvitt henne! — tänkte han.

Detta var emellertid lättare tänkt än gjordt, ty nu när hon visste hvar han arbetade, bar det så till, att hon redan påföljande måndag mötte honom, fast ingen kunde vara mera förundrad öfver denna tillfällighet än Christine. Hon klagade genast öfver sin svarthåriga matmor, som på den utsatta söndagen vaktat henne som om hon varit en tjuf och beklagade sin egen Janne Olsson, som inte fått träffa henne. Ja, han var och förblef för henne »Janne Olsson»! — Att med en Liwenburgs framtidsvyer evigt bli påmind om en simpel bondhärkomst, detta var mera än hvad som kunde uthärdas. Kärleken till Christine, som småningom öfvergått till den mest ljumma af vänskapskänslor, gjorde ett väldigt språng öfver till hat, då på hans fråga: — Glömmer du då oupphörligen att jag heter Liwenburg? — hon svarade: — Nej, men gör jag ej, Janne Olsson!

Han sade henne då farväl med en helig ed inom sig, att detta var för evigt, svor öfver sig sjelf och sin blind-

Digitized by Google

het att en gång ha kunnat fästa sig vid en person med kylknölar på fötterna och en gåshjerna. Och följande dagen hade han lemnat Södermalm, för att finna en fristad på Ladugårdslandet.

I samma hus, der han då började arbeta, fanns äfven en liten fläskhandel, inom hvars disk thronade ett åldrigt par och der stundom, likt ett stjernskott, en dam, deras dotter, visade sig.

Mamsell Klothilde Wendelin bar redan trenne tiotal år och kanske något deröfver på sin välbildade nacke; men ännu hade ingen utsigt yppat sig så att hon kunnat byta ut det aktade och välljudande Wendelinska namnet mot ett annat, naturligtvis lika välljudande och aktningsvärdt. Hennes mamma kunde inte nog förvåna och glädja sig öfver, att hon ännu fick behålla sin Klothilde. Hennes pappa var också lika förvånad som glad. Hennes tvenne yngre systrar — som i parenthes sagdt vår Herre redan skänkt männer, hvilka kunde försörja dem — sågo ut som frågetecken, då de betraktade syster Klothilde, firade uppmärksamt hennes namnsdagar, men glömde lika uppmärksamt hennes födelsedagar, och hennes trenne ogifta, förhoppningsfulla bröder svuro med trovärdig min, att en sådan flicka som Klothilde finge man leta efter. Måhända tänkte de i sådana ögonblick på hennes näsa, som, för att vara uppriktig, inte var så alldeles formskön och kanske alltför starkt kolorerad, och som mången ansåg icke särdeles pryda sin plats, men derföre kunde nog ingen påstå, att hon utan den skulle varit prydligare.

Mamsell Klothilde, som var en medelpunkt för familjens undran och ömhet, var alltid särdeles väl och elegant klädd. Man gjorde ofta sommartid om söndagarne utflygter med henne till Djurgårdens slätter och vintertid middagspromenader på Carlarnes torg, och hennes mamma, pappa och syskon brydde henne ofta än öfver att

Digitized by Google

den ene, än att den andre unge herrn sett på henne med en så underlig min, att de rent inte visste hvad de skulle tänka. Ja, det hände till och med, att två söndagar å rad en herre i tulubb följde efter dem ifrån nyssnämnda torg och fram till Storgatan, der Wendelinerna i små skiljda grupper hade sina hemvist. Den tredje derpå kommande söndagen gick Klothilde ensam i Jakobs kyrka. Och hvad hände! Knappast var hon stadd på hemvägen, förrän hon upptäckte en viss lamskinstulubb.

Hon kunde inte låta bli att en och annan gång vända på sitt täcka hufvud. Hvilken oförskämdhet! Herrn i lamskinnet vandrade fortfarande efter. Klothilde kände sig färdig att dåna öfver en sådan djerfhet och undrade hvad den karlen egentligen ville. På Ladugårdslandstorget mötte hon en af sina svågrar, då hon genast började klaga öfver männens oförskämdhet i allmänhet och visade särskildt herrn i tulubben, som en bland de djerfvaste ulfvar i fårakläder, hon i sitt lif hade påträffat.

— Herre Gud, lilla Thilda — sade svågern — inte har han velat förolämpa dig, för att han gått samma väg som du! Jag känner honom personligen, han är gift, har sju barn och vill med vett och vilja inte göra en mask förnär. Jaha, ser du, han har sin hökarebutik upp vid Kaptensgatan och att han följt efter dig har varit en ren tillfällighet, derpå kan du vara säker.

Mamsell Klothilde visade sig ytterst glad öfver att hon vidare slapp vara altererad, då hon företog sina promenader, nickade mot sin svåger med ett litet förtjusande leende och försvann i förstugan till sitt hem. Der ringde hon på så, att klocksträngen gick utaf, svor inför den förbluffade pigan, att denna haft något fuffens för sig, eftersom hon låtit henne öfver en halftimma vara uteläst på förstugan, och slutade med att kasta snöret i hufvudet på henne.

Digitized by Google

— Hvad är nu på tok igen? — tänkte denna och knöt snöret beskedligt fast utan att svara, måhända med en half aning om hvarthän ett sådant tilltag kunde bringa hennes mamsell, ty det var möjligtvis inte första gången den i ett för allt stadda fått hårdare projektiler än ett snöre i hufvudet. Klothilde försvann emellertid inom dörren till sin jungfrubur. Der sökte fru Wendelin upp sin dotter och fann henne gråtande. Ja, hvad stod på? Ack, hon grät öfver predikantens ord samt fann huru rätt han bedömde denna falska och snöda verld. Hennes mamma kysste hennes kind och kallade henne »sin dufva» samt försäkrade, att verlden inte öfverallt var så dålig som i Stockholm och talade om huru gerna hon skulle vilja, för att bibringa sin Klothilde en ljusare verldsåskådning, resa med henne till någon brunns- eller badort, om hon inte vore hindrad af den lilla fläskhandel, hon och hennes man i öfver tretio år hade idkat och hvilken endast på hvilodagarne unnade henne någon hvila, n. b. såvida Wendelinerna ville ha till nödvändiga utgifter för dagligt bröd — detta ville de naturligtvis, och i denna punkt, liksom i många andra, voro de alla temligen ense. Det var detta, som gjorde, att år efter år fru Wendelin stannade i orörd besittning af sin disk och som föranledde Klothilde att i stilla enformighet vandra i hemmet.

Sedan Klothilde nu torkat sina tårar, satte hon sig denna vackra söndagsmiddag vid sitt fönster. Hennes bruna ögon irrade torra och forskande upp och neråt gatan, tills de slutligen stadnade på trottoaren tvärs öfver. Der stod en ung man med hatt på sitt slätkammade pomaderade hufvud och händerna instuckna i fickorna på den vida öfverrocken. Han var inte för henne en alldeles obekant figur, de sista fjorton dagarne hade hon sett honom en och annan gång vandra förbi sina fönster, än med en notbok under armen, än med en ry-

Digitized by Google

kande cigarr i munnen, och huru han sett på alla fruntimmer, sedan! Ja hvad företog han sig icke nu? Stod han icke och granskade hvarenda förbidefilerande dam, och så oförskämdt han såg efter deras fötter! Klothilde rodnade, hon kunde inte annat.

Men att en så vacker söndagsmiddag sitta ensam vid sitt fönster blef ledsamt i längden — det var en evighet sedan hon tittat till sin intimaste väninna, den stackars Bina Eneqvist, som legat i en svår halsfluss. Och så fästade Klothilde hatten på sin svarta chignon, svepte paletån omkring sin smärta gestalt, och snart stod också hon nere på gatan. Det var ett ögonblicks verk att skjuta tvärs öfver den och gå in i en sockerbagarebutik — den stackars Bina behöfde nog lite namnam. Alla Klothildas tankar voro naturligtvis sysselsatta med den sjuka väninnan, det var derföre helt ursäktligt, att hon icke aktade på om något eller någon stod i vägen och ett tu tre låg papperspåsen med dess läckra innehåll kringströdt på trottoaren, just framför den nyss observerade unge mannens fötter, som inte haft det vettet att gå ur vägen, men som likväl besatt så pass vett, att han bad om ursäkt och artigt krökte ryggen. Klothilde mottog med en ängels mildhet sin påse, försäkrade att hon ursäktade och vandrade med små nätta steg gatan framåt.

Det dröjde inte länge innan hon begaf sig till sitt hem igen. Redan tidigt på eftermiddagen satt hon åter vid sitt fönster, der hon om igen observerade samme välkammade unge man och som allt framgent höll på att granska hvarenda framskymtande qvinnovarelse. Nu blickade han uppåt, hans ögon träffade hennes och hatten flög af med en gentlemannalik helsning.

— Söta mamma, det är en karl, som har gått så mycket förbi och sett upp, nu helsade han. Kanske mamma känner honom?

Digitized by Google

— Den i gråa paletån? — frågade modren, hvars kolossala figur nu lutade sig mot fönsterkarmen, i det hon slog sig ner bredvid dottern.

— Nej, han strax efter!

— Han med stora hufvudet?

— Åh så stort är det väl inte!

— Den der bor här i gården, han arbetar hos skomakaremästare Wassholm.

— En gesäll! — sade Klothilde och höjde sina axlar. Derpå aflägsnade hon sig från fönstret, sjönk ner i ett soffhörn, der hon fattade en bok och var snart fördjupad i »Söndagsbetraktelser för ungdom».

— Det är en fin karl, som tycks vilja hålla sig uppe — återtog modren. — Carl har gjort hans bekantskap på Lundbecks biljard härom qvällen.

Mamsell Klothilde lyfte inte ögonen från de tryckta raderna, men anmärkte, att bröderna borde afhålla sig från att blanda sig in med slödder.

— Menniskan lär vara riktig adelsman, söta du!

— Adelsman! — Klothilde slöt tillhopa boken. — Går den token ännu förbi?

— Som en gardist på post! Ja ja, Klothilde, mitt hjertebarn, jag vet rent inte hvad jag skall tro.

— Dumheter, en simpel gesäll! Om han skulle våga att höja sina blickar till mig, så skall jag nog lära honom att sänka dem. — Mamsell Klothilde hade återtagit sin plats vid fönstret och fortfor: — Det skall verkligen bli roligt att se huru pass djerf en sådan som han kan vara. Oupphörligt sneglar han hitupp, han inbillar sig kanhända att få göra vår bekantskap. Emellertid hoppas jag, att det inte faller Carl in att draga honom med sig. Jag har ingen håg att bli presenterad för herr skomakaren!

Men huru bittert det än behagade Klothilde att utfalla mot den flanerande unge mannen och huru mycket

Digitized by Google

hon än undanbad sig hans bekantskap, fogade ödet likväl så, att herr Carl Wendelin en söndagsqväll hade honom i släptåg, i akt och mening att presentera honom för sin familj.

I vederbörlig ordning började Carl: — Herr Liwenburg, min far, mor, syster och bröder!

Omedelbart derpå inbjöd fadren deras gäst på en konjakstoddy, hvarpå modren tog honom hjertligt om hand med förfrågningar om hans föräldrar lefde.

— De äro båda döda — svarade herr Liwenburg, som satt tillbakalutad i sin stol, medan han lät sin ena lackerade stöfvelspets svänga fram och tillbaka.

— Det måtte vara svårt för barn att mista sina föräldrar — sade fru Wendelin.

— Ja, det är minsann inte det bästa — svarade herr Liwenburg. — Vi klinga på, att herrskapet här länge måtte få behålla sina!

Fru Wendelin försäkrade, att detta var mycket uppmärksamt sagdt och framkastade den förmodan, att de saligen döda i lifstiden drifvit något indrägtigt yrke.

— Min far var landtbrukare. Han egde en liten egendom nere i Bohuslän.

Fru Wendelin nickade och såg på Klothilde. — Allt det der var ju ganska comme il faut; men den unga damen tycktes inte märka hennes minspel, utan höll sitt hufvud lutadt öfver sitt broderi, och det enda tecken hon gifvit på, att hon märkt, den främmandes ankomst var, då hon till helsning räckt honom ett finger.

Fru Wendelin yttrade derpå sin förhoppning, att han hade syskon i lifvet.

— Jag har blott haft en bror, som också är död. Han gick bort innan han ännu hade blifvit praktiserande läkare.

— Han studerade således till läkare! — inföll fru

Digitized by Google

Wendelin och fortsatte i tankarne: — högt respektabelt folk.

Herr Liwenburg böjde jakande sitt hufvud, mamsell Klothilde fällde sin söm i knät och såg upp, i det hon sade: — Herr Liwenburg står bra ensam i verlden!

Herr Liwenburg suckade: — om jag det intet gjort, så hade jag kanske inte behöft afbryta mina studier, hm, men skam i den som blygs öfver sitt arbete, det må nu vara hvad som helst. Jag tror mig kunna formera klackar som trotts någon; detta är min ärelystnad!

Herr Wendelin stötte till hans glas och kallade honom en »förbaskad hedersknyffel».

— Jag anser en hederlig gatsopare fullt ut lika hederlig som en rik baron! — Herr Liwenburg hade höjt sin panna och såg ut som om intet skulle kunna öfvertyga honom om motsatsen.

— A propos, om jag inte misstager mig, så har herr Liwenburg sjelf en viss adlig klang i sitt namn! — sade Klothilde med ett huldt leende.

— I Tyskland finns ännu som jag tror mången grefve Liwenburg, som jag kanske kunde räkna frändskap med, om jag ville gå långt bort i tiden. En gren af den der familjen förirrade sig efter tretioåriga kriget hit öfver med svenska armén. Gubben, som var general, tyckte kanske, att detta var nog och lät aldrig introducera sig på vårt riddarhus, han tyckte kanske som jag, att det är sak samma, om man heter Pål eller Per, bara man uppför sig gentilt och är en hederlig karl.

Mamsell Klothildes känslor råkade under detta tal i en viss kaotisk oordning. Hennes arbete hvilade fortfarande i knäet, medan hennes första rediga tanke var en jemförelse mellan en fläskförsäljare och en skomakare, hvarvid hon kom till det resultat, att det var fullkomligt lika aktningsvärdt att sälja skodon som fläsk. En suck steg härvid ur hennes bröst och hon kände sig lätt

Digitized by Google

till sinnes i medvetandet af att fullkomligt kunna högakta herr Liwenburg.

— Herr Liwenburg är särdeles intressant, försäkrade fru Wendelin, och häri instämde hennes man och hennes trenne söner. Klothilde blott smålog.

— Ja, herr Liwenburg står verkligen ensam i verlden. När jag var vid herrns ålder, hade jag redan en liten gumma — sade herr Wendelin.

— Nå hvem vet hvad herr Liwenburg spekulerar på — inföll hans fru.

— Att vara ogift är i min tro det lyckligaste — försäkrade Klothilde.

— Ja, tala inte om hvad du i så fall tänker, du är inte lik andra unga flickor! Jag får tala om för herr Liwenburg, att Klothilde har ett riktigt stenhjerta, jag vet minst fyra . . .

— Ack, sådana dumheter! Om jag bara slipper att höra dem! — och Klothilde stack skrattande sina fingrar i öronen.

— Jag skulle vilja se den man, som skulle kunna beveka dig — sade modren.

— Denna får vara ett non plus ultra af förträffliga egenskaper! — inföll fadren.

De trenne bröderna sade hvarandra sinsemellan, att Klothilde var en präktig flicka och svuro halfhögt på, att man finge leta för att finna hennes make.

Herr Liwenburg hade stödt sitt pomaderade hufvud mot handen och visade ett plötsligt intresse att få reda på, om väl en fläskhandel kunde vara särdeles indrägtig.

Herr Wendelin beskref den inte utan sina fördelar, hvarpå Klothilde leende försäkrade, att herrarne aldrig voro så odrägliga som när de talade om affärer. Men detta afskräckte dem icke från att vidare bearbeta denna fråga, och det resultat herr Liwenburg drog från densamma var, att om en karl skötte sig så som herr Wen-

Digitized by Google

delin trodde sig ha gjort, denne nog kunde lemna några tusentals riksdalrar på kistbottnen och att han för sin del hoppades att inte lemna den så alldeles tom.

Nu bad fru Wendelin deras ärade gäst att ta lilla supen och en smörgås. Man förtärde förplägningen i all fröjd och gamman, och när man slutligen ansåg tiden lämplig för att skiljas åt, anhöll fru Wendelin, att herr Liwenburg icke skulle glömma att en och annan gång titta in till sina anspråkslösa grannar. Härvid gaf Klothilde till ett litet ofrivilligt utrop af:

— Ack ja, gör det!

Hennes mamma vände sig leende om och sade: — Nå, jag har förr aldrig hört, att Klothilde bedt någon karl komma hit!

Klothilde vände härpå bort sitt rodnande ansigte och försäkrade, att hon inte fann herr Liwenburg lik andra karlar och att hon för sin del haft så trefligt, att hon ofrivilligt sagt de der orden, som hon hoppades ingen kunde misstyda. — Herr Wendelin stötte då herr Liwenburg med armbågen i sidan och frågade hvilka trollkonster, han användt, för att kunna locka Klothilde till ett sådant erkännande och ropade i trapporna efter honom, att han var »en tusan till karl»!

Och så stod herr Liwenburg på gården. — Om hon verkligen har schaber, så hvarför inte? — tänkte han. De kalla nattvindarne spelade omkring honom och det var måhända dessa, som komma verkligheten att temligen osminkad träda fram, ty han mumlade: — fy tusan, ser hon inte ut som en markatta! — Detta intryck motvägdes dock genast af hoppet. — Om hon vore det medel, hvarmed jag skall kunna krossa Grönlunds — tänkte han — ja, så griper jag naturligtvis till det! För resten är det allt godt att ha ett eget bo och hem! — Ett litet blondt hufvud blixtrade härvid till i hans minne. — Herr Liwenburg blef stående som förstenad, men han

Digitized by Google

ryckte sig med våld ur denna stämning, satte nyckeln i låset till sitt lilla ensliga ungkarlsrum och öppnade beslutsamt dörren, i det han mumlade: — nej, det är ta mig tusan slut, Christine! Jag glömmer inte så lätt ditt eviga: Janne Olsson! Han blåste upp sina kindben med obeveklig min och fortfor att tänka: — men jag skall göra mig noga underrättad om den der Klothilde verkligen har något mynt, de skola, min själ, inte föra mig bakom ljuset!

De forskningar herr Liwenburg härvidlag anställde utföllo förmodligen temligen tillfredsställande, ty han blef snart en ofta sedd gäst i Wendelinska huset. En skymningsqväll fram mot våren fann han sig föranlåten just en gång, då han var ensam med Klothilde, att göra henne några frågor, dem hon å sin sida fann sig föranlåten att besvara i hans famn. — Redan följande dag buro fråganden och svaranden en gyllene symbol på, att båda parterna i godo uppgjort saken. Klothildes pappa, mamma, bröder, systrar och svågrar visade sig alla på en gång så öfverraskade af denna oväntade utgång, att de endast kunde komma sig före med att tala i utrop.

— Hvem kunde tänka detta! — sade systrarne!

— Jag, som trodde mig alltid få ha den glädjen att behålla henne! — suckade modren.

— Ja, aldrig föll det mig in, att hon skulle lemna oss! — inföll fadren. — Och vore han inte en så förbaskad genomhederlig och präktig pojke, så hade jag tvärt sagt: nej!

— Vi ge oss hin på, att man får söka efter en sådan flicka som Klothilde! — mumlade bröderna.

— Hvad går åt henne! Hvem har varit tvärare än hon. Hvem har så delat ut korg på korg! En sådan listig och illslug karl han måtte vara! — ropade svågrarne, hvarpå alla slägtingarne skyndade att säga herr

Digitized by Google

Liwenburg, att han säkerligen var älskvärdare än de flesta jordevarelser och en riktigt farlig karl.

Midt under denna uppståndelse proponerade herr Wendelin en promenad på Carlarnes torg; man menade, att det just skulle vara en lust att se bekanta och vänners öfverraskning, då Klothilde nu skulle gå arm i arm med sin trolofvade. Till följe krökte herr Liwenburg sin arm på det elegantaste sätt och hans fästmö hängde sig fast vid den.

Under stigandet ner för trapporna kom herr Liwenburg, kanske ej för första gången, att tänka: — ja, jag tror, min själ, att menniskan är minst tio år äldre än jag! — han kastade en pröfvande blick på sin hängifna granne — ack, de tio åren stodo omutligen fastställda der! — Hans känsloflykt fick en viss nedstämning och i samma ögonblick började ett blondt litet hufvud ett visst gyckelspel med hans fantasi. Han tänkte suckande, och nu var det ju ingen fara att längre tänka det: — hon var en rätt söt tös! Men jag tror hin regerade henne, eftersom hon inte kunde lära sig hvad folk heter! Hon var vådligt förälskad i mig — tänk, om hon såge mig nu!

Herr Liwenburg kunde inte skaka sin nedslagenhet ifrån sig och då han trädde ut på gatan låg det ett litet moln öfver hans panna, men hans fästmös sinne var desto klarare. Hela hennes person strålade, från och med agraffen på hennes hatt ända ned till den blanka tåhättan på hennes fot. Det låg ett tyst skratt inte allenast på hennes läppar, men i hennes ögon, kinder, haka, ja, det spred sig ända ut i öronsnibbarne! Med ett ord, Klothilde strålade och skrattade från ofvan till nedan. Hennes mamma, pappa, bröder, systrar och svågrar, som följde tätt efter henne, voro alla lika strålande och småskrattande, under det de gåfvo hvarandra hemliga vinkar

Digitized by Google

om, att de aldrig i sitt lif kunnat tänka, det Liwenburg och Klothilde skulle spelat dem ett så stort spratt.

Kanhända låg ännu vid hemkomsten ett tungsinnt drag öfver herr Liwenburgs panna och detta var möjligtvis orsaken till att fru Wendelin lemnade det unga paret tillfälle att kuttra på förmakssoffan, medan hon sammankallade ett hemligt slägtråd i sin sängkammare. Här föreställde hon samtliga medlemmarne, att man borde söka få tillsammans en utstyrsel åt Klothilde, som med första kunde sätta henne i tillfälle att inträda i det heliga äkta ståndet, på samma gång den kunde sätta herr Liwenburg i tillfälle att etablera sig som skomakaremästare. Samtidigt härmed framkastade hon vinkar om, att Klothilde en vacker dag kunde stå föräldralös i verlden, och om man inte dessförinnan hade gjort allvarsamt slag i saken, hvem visste huru framtiden då skulle gestalta sig? — Herr Liwenburg, ehuru en verklig gentleman, hade inte dolt, att han var fattig som en skåpråtta, om han då skulle upptäcka vissa små pekuniära brister hos Klothilde, så skulle det kanske bli hennes lott att som ogift — man visste ju huru lång tid det gått åt, innan hon beslutat sig för ett afgörande val, hon skulle kanske aldrig kunna besluta sig att göra ett nytt — det skulle således kunna hända att hon som ogift hela sitt lif igenom komme att falla bröder och svågrar till last. — Om fru Wendelin utkämpade någon het debatt i och för utstyrselns lyckliga genomdrifvande, spred sig aldrig utom döbattangerna, eller om hennes bröder och svågrar gladeligen skänkte sin lilla skärf, för att slippa att som arf och ego få deras egen, kära Klothilde. — Alltnog, fru Wendelin trädde in till herr Liwenburg, i det hon sade, att man beslutit skänka Klothilde en tillräckligt stor summa för det blifvande unga parets bosättning o. s. v. Herr Liwenburgs panna blef nu åter som ett skinande ljus och han framkastade vinkar om, att han

Digitized by Google

kanske snart nog också på sin skylt kunde sätta ett: hofskomakare.

Huru detta skulle tillgå, förklarade han inte närmare, men herr Liwenburg hade troligen funnit ett sätt, ty han läste sig ofta hemlighetsfullt inne i sitt rum. hvarifrån man på afstånd kunde höra honom gnola på melodin: »Ur svenska hjertans djup en gång». — Vid denna tidpunkt talade han ofta politik, var ytterst konservativ och sade, att staten inte borde knussla på de anslag, ett visst krönt hufvud äskade, erkände sig vara rojalist och tömde ofta sitt toddyglas under ett sakta: Gud bevare konungen!

En dag öfverlemnade han icke utan högtidlighet ett paket till sin fästmö. Hon vecklade ur detsamma en guldprydd sammetstoffel af de mest kinesiska dimensioner och som kunde pryda hvilken fin damtoalett som helst. Klothilde höll skon helt förtjust i luften, men förtjusningen steg snart till hänryckning, då herr Liwenburg, visande klacken, tryckte på en fjäder, så att locket till en veritabel snusdosa sprang upp.

— Det är min egen konstruktion och komposition — sade han; — med denna tror jag mig bli hofskomakare!

Att herr Liwenburg fick stora omfamningen, faller af sig sjelft, hvarefter han vidare upplyste, att denna toffel vore bestämd att komma en viss högt uppsatt man tillhanda, och att den skulle komma på en ort, der man sjelf idkade de sköna konsterna och också skulle förstå att belöna skön konst.

Då efter en rund tid Klothilde förde talet på ofvannämnda mästerstycke och dess resultat, svarade herr Liwenburg undvikande. Derpå talade han om personer, som med tio riksmynt trodde sig uppfylla allt hvad som tillkom dem, tömde sitt glas i tysthet, ibland anmärkande, att det kunde vara tid på, att en viss högstden-

Digitized by Google

samme toge vara på sin popularitet, runkade på hufvudet öfver staten och dess bevillningar, talade om dårhusmessiga företag och undrade hvar det slutligen skulle bära hän, anförde Amerika som en mönsterstat och sökte inträde i Nyliberala klubben och sällskapet »Föreningen för folkets väl» samt försäkrade sin fästmö, blifvande föräldrar och slägtingar, att han förr skulle dö än mottaga den ringaste utmärkelse af den nuvarande styrelsen, ja, inte ens så mycket som ett »hofskomakare» en gång, äfven förutsatt, att han skulle ha den glädje att se stadens samtliga skomakare spricka af afund deröfver.

Möjligtvis voro Klothilde och hennes slägtingar belåtna med detta beslut, eller också höllo de god min i elakt spel. Men den unga fästmön sade honom samma qväll hvilken oerhörd glädje det gjorde henne att veta det han blott genom henne kunde blifva en af stadens borgare samt huru lycklig hon kände sig öfver, att han hade henne att tacka för allt. Detta blef snart ett af hennes favoritämnen, som endast tystades när han i soffhörn eller fönstersmygar arrangerade älskogsscener, då hon också kunde försäkra, att hon å sin sida, utan honom, vore ett intet.

Herr Liwenburg, hvars tid inte längre upptogs af hemlighetsfulla arbeten, började så småningom återtaga vissa intressanta ställningar i gathörnen; men då Klothilde sade sig afsky skarpskytteuniformen och detta dagdrifveri och svimmade så ofta hon upptäckte något hemlighetsfullt minspel, som icke direkte vore riktadt åt henne, så ansåg herr Liwenburg bäst att tillbringa alla fristunder hos sin utkorade, nystande silke och beundrande mönster, under tal om den blifvande utstyrseln och den stundande äktenskapliga sällheten.

— Jag blir i alla fall min egen — tänkte han ibland och sökte placera på sitt ansigte ett muntrande leende. — Klothilde är en präktig qvinna, flitig som en myra

Digitized by Google

och kastar onödigtvis inte ut öre en gång — sparsamhet är en dygd, det enda jag har att anmärka är, att hon härvidlag kanske är väl dygdig. Ett sådant väsen hon höll, då tjensteflickan i går gifvit åttio öre för smöret. Jag tror, hon kallade henne för tjuf! Och så förgråtna ögon den stackars flickan hade, då hon passade upp vid bordet, och kinderna... huru i herrans namn hade de blifvit så röda och svullna! Åh nej, ett sådant tilltag vågar hon, min själ, inte! — Herr Liwenburg drog med en morsk min i sina fadermördare under ett oafvändt stirrande på spjellsnöret.

När han sednare på dagen kom upp till sin fästmö, kunde han inte låta bli att ta flickans kinder i närmare betraktande.

— Du flyttar inte dina ögon från Fina! Ja, det är dig väl unnadt! — sade mamsell Klothilde med ett gällt skratt. — Och för att du riktigt skall ha en ögonfröjd, så skall jag banka hennes tjocka räfansigte både gult och blått!

— Var lugn, min älskling — sade herr Liwenburg och höll fast hennes motvilliga hand, som han kysste — har jag tittat på flickan, så kan du väl förstå, att det har varit i distraktion. Men jag kan så väl fatta dina känslor. Om någon fölle på det orådet att se på dig, så krossade jag honom! — han slog med en käck min knytnäfven mot bordet. Mamsell Klothilde kysste honom nu i sin tur och var för tillfället afväpnad.

Den stackars tjenstflickan med sitt förskönade utseende, sina nedkippade skor och sitt okammade hår blef emellertid för honom en pol, som han med kompassens ihärdighet vände sig efter. Hon var för honom en bild på det äktenskapliga lif, han sjelf en gång skulle föra, en barometer, af hvilken han spådde orkaner och nederbörd för kommande dagar, och han gick kuslig omkring, med intresse betraktande hvarje repstump, som kom i

Digitized by Google

hans väg, eller betänksamt öfvervägande soliditeten hos ett och annat spjellsnöre, under det han med allt större liflighet beskref Amerika som ett förlofvadt land och skaffade sig i största hemlighet: »Vägvisaren för utvandrare» och »Den lilla Amerikanaren».

Så stodo sakerna, då en vacker dag Klothildes intimaste väninna kom på besök. Familjen Wendelin hade redan börjat tala om lysning och bröllopsdag, hvarföre det var helt naturligt, att den unga fästmön började bli betänkt på brudtärnor och likaså naturligt, att hon skulle föreslå sin egen Bina att bli en af dem.

— Det är roligt för Klothilde att ega en verklig vän — sade herr Liwenburg och stod med ryggen elegant stödd mot kakelugnen — och mamsell Eneqvist får lofva att inte öfverge henne, då hon blir gift!

— Nej, det är naturligt! — svarade mamsell Bina och tog sin väninna om lifvet.

— Det syns som om du också, Liwenburg, tänkte på att sympatisera med henne — sade mamsell Klothilde med ett kort, gällt skratt.

— Jag hoppas det — svarade han med ett tonfall från den gamla ridderliga tiden. — Jag har alltid haft sympatier för damer.

— Bina blir intet otacksamt föremål — återtog Klothilde; — hon har varit pin förälskad i och hemligt förlofvad med tretton fanjunkare, och vår Herre allena vete med huru många andra underofficerare.

— Om mina flammor låta räkna sig — sade mamsell Bina och satte sig rak som ett ljus i sitt soffhörn — så vet jag någon, som sprungit efter hvarenda karl hon sett och som skulle haft så många kärleksintriger som det är sandkorn i hafvet om . . .

— Om — eftersade Klothilde. Hon framstötte detta snarare som ett gällt skri än som ett ord.

Digitized by Google

— Om hon inte skrämt dem med sitt skråpuksansigte!

— Jag tror, du vill försöka att taga heder och ära af mig!

— Jag tror, du inte är obenägen att göra mig samma tjenst!

— Mitt hjerta — sade herr Liwenburg och sökte fatta och kyssa sin fästmös hand. — Inte skall du på det der sättet missförstå, att jag intresserar mig för dina vänner, och jag svär, att jag endast tänkte på ditt eget nöje, då jsg bad mamsell Eneqvist...

— En gång för alla vill jag säga dig, att du låter bli att be och persvadera folk. Jag gör det om det faller mig in! Hvad vore du utan mig! Du har mig att tacka för allt! Åh det är förfärligt, mitt bröst drar sig tillsammans, det blir min död! Hvarföre står du och stirrar på Bina! Ack! — Hon sjönk ner på soffkuddarne, reste sig strax med en öfvermensklig ansträngning och försäkrade, att det skulle göra henne en sann tillfredsställelse att en gång rifva ut ögonen på herr Liwenburg, hvarefter hon fullt vanmäktig dignade ner.

— Nej, det här ger jag tusan! Det är mera än en menniska står ut med! — utropade herr Liwenburg och rusade på dörren, ryckte i förbifarten ner ett långt rep, som man hängt tvärs öfver gården och flög som en pil in i vedboden. Här sökte hans ögon efter den största spiken; der var fullt af riktigt präktiga spik, men herr Liwenburg kände sig högst olycklig öfver att finna dem alla sitta för högt eller för lågt.

— Hvar är han? Han skall inte undslippa mig! — ropade Klothilde med sin gällaste diskant utanför vedboddörren, som våldsamt rycktes upp.

— Låt mig vara i fred! — ropade herr Liwenburg, som nu helt oförmodadt fick sigte på en sextumskrok och dervid hakade fast sitt rep. — Jag vill dö! Jag vill

Digitized by Google

dö, för att hon ständigt missförstår mig och trampar på mitt hjerta.

— Klothilde — ropade nu fru Wendelin, tillkallad af den förskräckta pigan, som i en dörrspringa, bakom hvilken hon händelsevis ofta uppehöll sig, åsett det lilla uppträdet mellan de trolofvade och väninnan. — Ja, Klothilde, Liwenburg har rätt, inte i att dö, men deruti, att du oupphörligen missförstår honom, och detta har jag tusen gånger sagt dig! Min kära, lilla flicka! Och, snälle Liwenburg, haf föredrag, hennes hjerta är alltför känsligt! Erkänn, att du haft orätt, Klothilde! Se hon erkänner... ack, hon har ett så vekt sinne!

På dessa ord följde omsider en försoningsscen, och Liwenburg, ännu med tåget i hand, sade sig vilja förlåta och glömma, såvida Klothilde inte återupprepade dylika obehagliga uppträden.

— Du måtte väl kunna styra dig tills efter bröllopet! — hviskade fru Wendelin i hennes öra. — Att du inte eger så pass vett!

— Ja, vänta tills efter bröllopet — tänkte Klothilde och skar tänder, under det hon leende och med en viss kraft fattade hans arm.

— Om du gjort dig något illa, Liwenburg, — hviskade hon kort derefter — så hade också jag... våra öden äro outplånligt förenade både i himlen och på jorden!

— Nej, det här duger inte — sade fru Wendelin — jag har riktigt blifvit förstämd! Bina och Klothilde, ni ären väl vänner igen? Se så, det var rätt. Jag känner mig behöfva någon riktig förströelse för att glömma den alteration, jag haft. Hvad sägen ni samt och synnerligen om en liten utflygt till Djurgården.

Utflygten antogs med acklamation.

Digitized by Google

Det hörde visserligen inte till det ovanliga med strider, ordvexlingar och försoningar mellan det förlofvade paret, men dessa hade dock aldrig förr drifvit herr Liwenburg till den tragiska ytterligheten att se sig om efter någon hållbar spik. Det var också första gången mamsell Klothilde på allvar fruktade att förlora honom. De vårliga fläktarne på Djurgårdsslätten föreföllo derföre alla särdeles behagliga och upplifvande, och man beslöt att slå sig ner i gröngräset vid Framnäs.

— Ack huru herrligt — suckade Klothilde och stödde sitt hufvud mot sin fästmans bröst. — När man ser en sådan harmoni i naturen, så förvånar man sig öfver sina egna stormiga känslor! O, tänk inte mera på mitt oförstånd!

Herr Liwenburg höll just på att lofva detta, då snabba och lätta fotsteg förnams mot sanden.

— Jag har sprungit, så jag trodde andan skulle gå ur halsen, ack, Janne Olsson, det är då du! — ropade en röst och två små solbrända händer hade fattat om herr Liwenburgs fingrar, medan ett blondt hufvud sjönk ner tätt bredvid Klothildes. Denne rusade häftigt upp. — Hvad i Herrans namn vill den menniskan — men hon tillade mera nedlåtande:

— Ack, jungfru lilla, hon misstar sig, herrn här heter...

— Ja, jag vet, att han inte vill bära sitt gamla bondnamn längre, då han blef gesäll, och det kan jag minsann inte förtänka, han är nog så fin, att han kan heta Lewenborg... du hör, Janne Olsson, hvad jag har lärt mig sedan vi sist träffades... ack, en så lång tid!

— Bondnamn? — upprepade mamsell Klothilde.

— Ja, likare var det väl inte, far hans och min bodde torp om torp — flickan log med godt leende, det var barndomsvännen, som hon talade till och som hon

Digitized by Google

funnit igen, hennes ordsvall flöt lika ohejdadt som en vårbäck, det svallade till hvar det föll sig, stannade af eller stänkte ett perlskum omkring sig, oöfverlagdt och gladt, ty orden sprungo från ett oskuldsrent och tacksamt hjerta.

— Torp! Detta var således egendomen — inföll Klothilde.

— Något, som har gjort mig riktigt ledsen, det är att jag hört, att bror din är död; en skickligare barberarepojke fanns väl inte! — återtog flickan, i det hon tröstande klappade herr Liwenburg på armen.

— Barberarepojken, det var då doktorn! O, min Gud!

— Käraste, jag har fått ett arf på niohundra riksdaler, och nu så ... — Den blonda flickan blef röd i ansigtet som ett drypande blod. Kanske märkte hon nu först rätt de fremmande damerna omkring sig. — Jag har pratat så många dumheter, är jag rädd, mor sade alltid, att när jag blef riktigt glad, så visste jag inte hvad jag gjorde.

— Det syns som om det vore en ganska intim bekantskap mellan er båda — sade Klothilde hellt gällt och kort.

— Åh ja, nog känna vi hvarandra, eftersom jag varit Janne Olssons fästmö i öfver sex år!

— Fästmö! — skrek Klothilde och föll raklång ner på gräset. Derpå försäkrade hon, att så snart hon hemtat sig, så skulle hon rifva ögonen ur dem begge.

Huru det skulle gått med denna syn, vet man icke, men när Klothilde var så pass återställd, att hon kunde begagna naglarne, var herr Liwenburg och den blonda flickan båda totalt försvunna. Om de hängt eller dränkt sig, vet man icke heller med visso, det finns de, som påstå, att det en gång så förhatliga namnet Janne Olsson,

Digitized by Google

förekom herr Liwenburg denna vårdag ega en verkligt änglalik och förlossande klang, och en och annan tycker sig ha sett honom, med en blond flicka under ena armen och »Vägvisaren för utvandrare» under den andra, försvinna in på emigrantbyrån vid Skeppsbron.

Digitized by Google

VISA

om

Pojken Frans och korpen Hans,

eller:

Olycksfågeln.

En fasansfull, men nöjsam och lärorik historia,
illustrerad

af

W. Busch.

Digitized by Google

Här kan man skåda pojken Frans
och jemte honom korpen Hans.

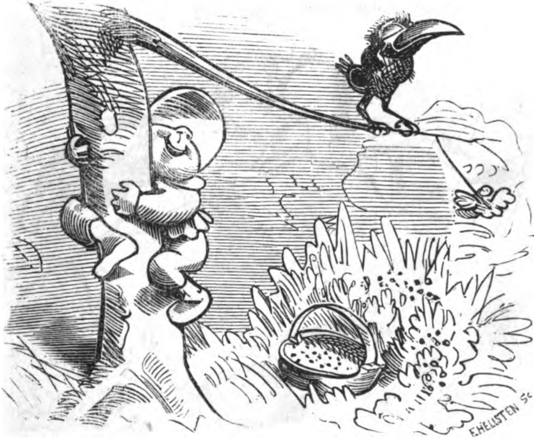

Och denna Frans, som mången ann',
vill ha en korp, så svart och grann.

Digitized by Google

Han klättrar upp på grönan qvist,
men korpen anar argan list.

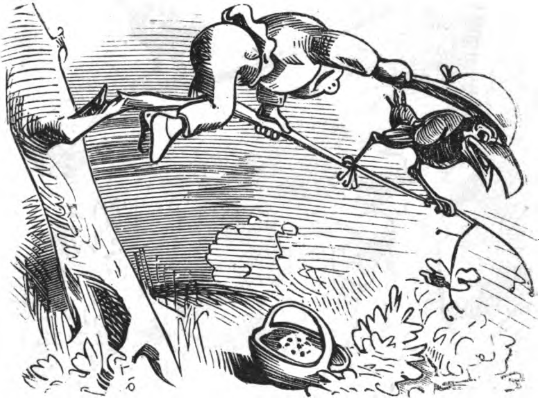

I nästa stund med sin kaskett
försöker Frans ett fiffigt sätt.

Digitized by Google

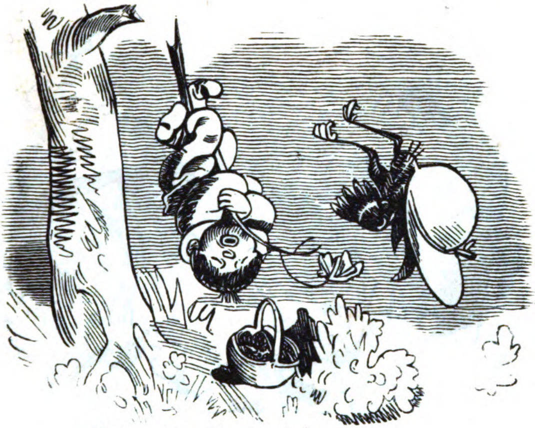

Men grenen är för klen för två:
på näsan hastigt begge stå.

Bland svarta vinbär sitter Frans;
klädd i kaskett far svarta Hans.

Digitized by Google

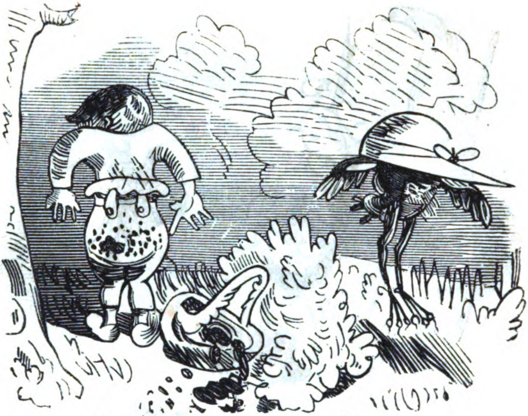

Den ena torr, den andra våt;
men båda känna ångstens gråt. —

»Han fastnat! hip!» — nu ropar Frans
och tar sig tvärt en lifvad dans.

Digitized by Google

»Nu har jag dig — och håll nu mun!
Till moster Malla se'n på stund!»

Och moster kommer utan krus,
och jublar: »hvilken fågel, ljus!»

Digitized by Google

Men hur hon jublar — ett, tu, tre
så svarar korpen bitande.

Och glädjen bytes, det är klart,
i sorg och kalla omslag snart!

Digitized by Google

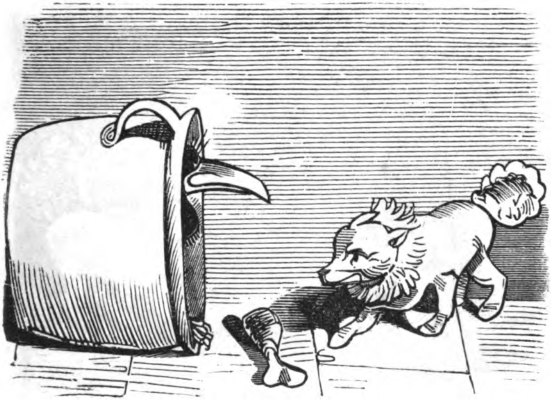

En kruka ligger strax bredvid,
dit flyktar Hans från vunnen strid.

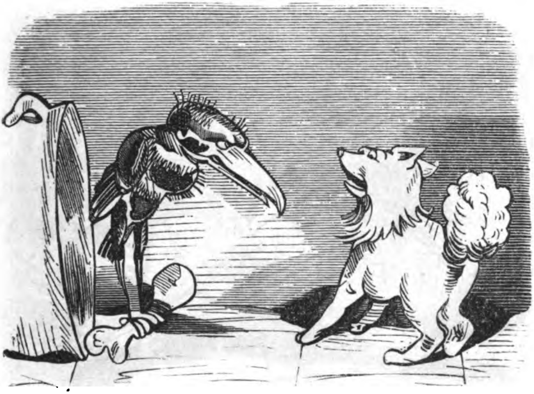

Ung' Fylax lagt en knota här,
men bums den annekterad är.

Digitized by Google

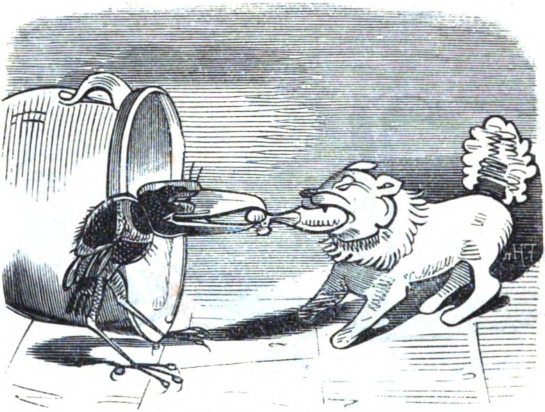

Nu blir en kamp om läcker spis —
à la fransos och »segergris».

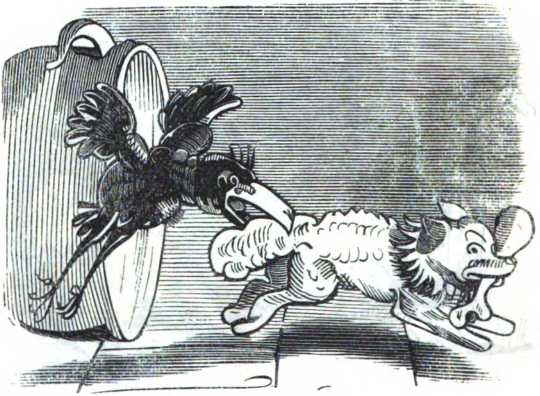

Re'n Fylax segrare sig tror;
men känner korpen, bäst han gnor.

Digitized by Google

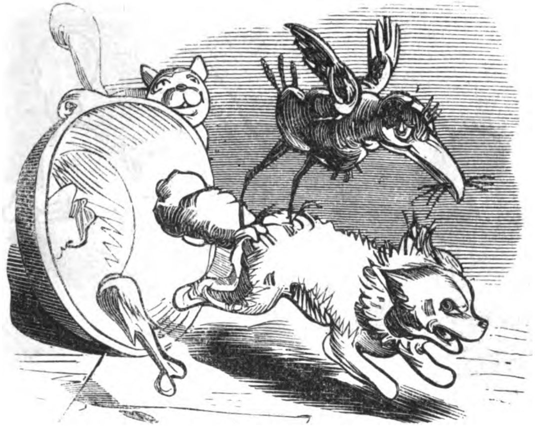

På Fylax' nacke Hans — o, ve!
gör byte... D'ä' hårresande!

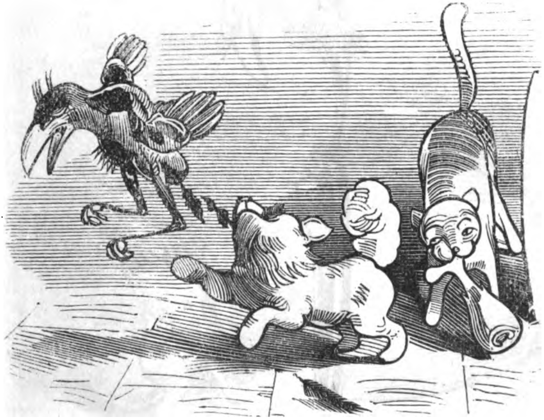

Mens Fylax nu förargar sig,
en katt tar knotan, ung och vig.

Digitized by Google

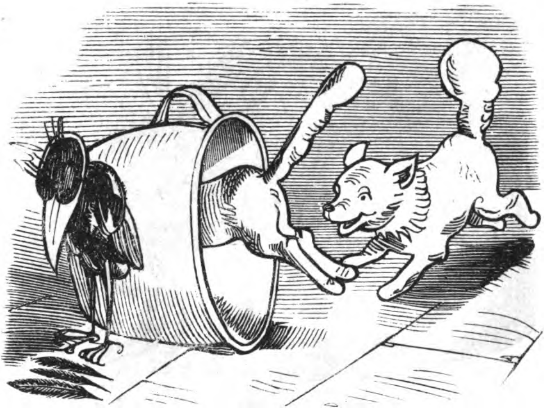

Och katten flyr i krukan in;
men korpen Hans är full af hin.

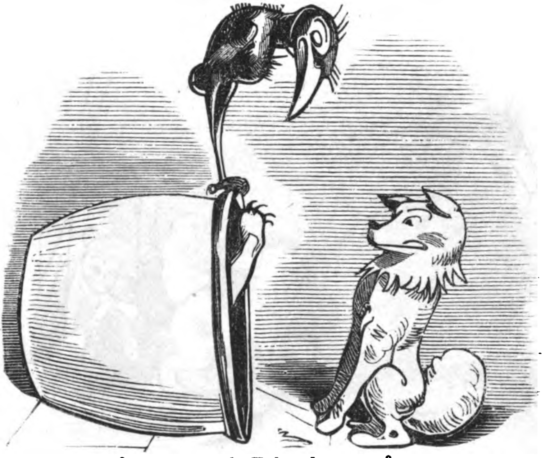

Båd' Hans och Fylax lugna stå —
då visar katten klorna små.

Digitized by Google

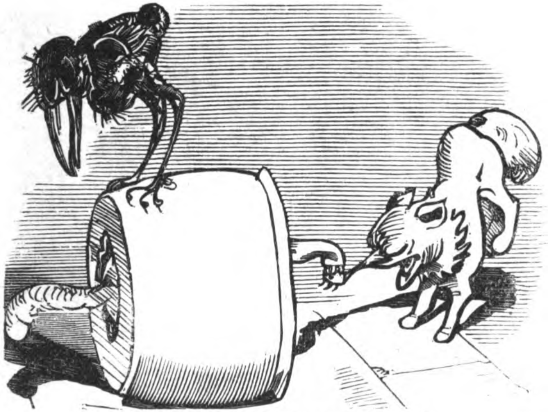

Med svans ur krukans botten ut,
tar katten fast i Fylax' trut.

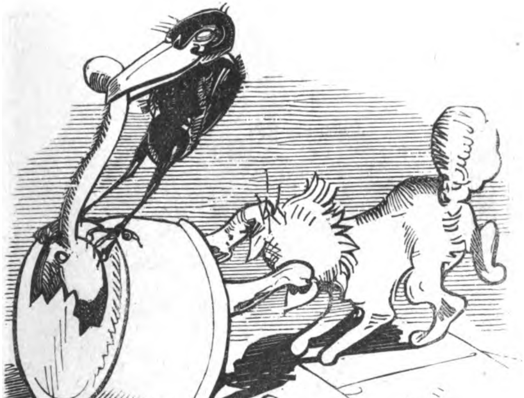

Men korpen, knipslug såsom nyss,
ger kattens svans en kännbar kyss.

Digitized by Google

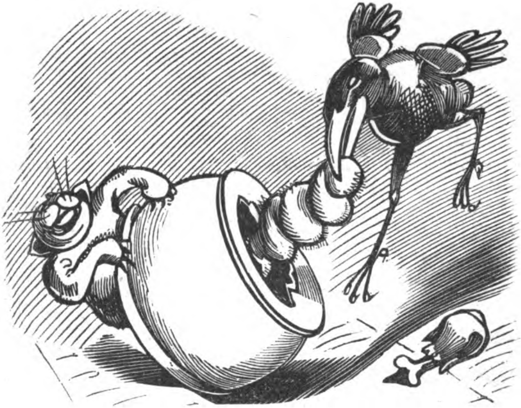

Nu rullar krukan. Sans façon
blir kattens »slut» som en chignon.

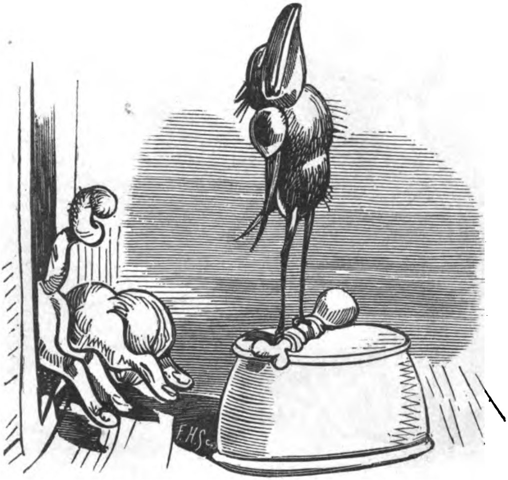

Båd' hund och katt till schappen ta.
Hans skräflar högt: *victoria!*

Digitized by Google

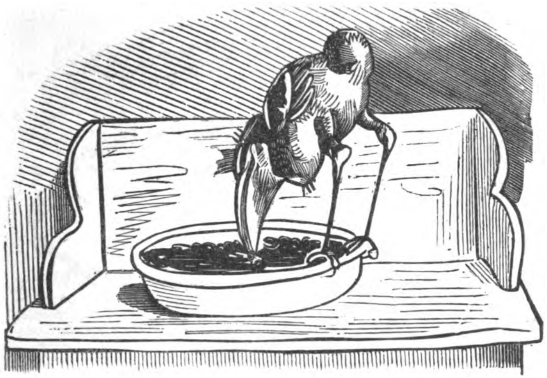

Dock — moster Malla på ett bord
ställt kräm, af svarta vinbär gjord.

Den krämen är i korpens smak:
han smörjer sig — båd' fram och bak.

Digitized by Google

Men hur han mojar sig och mår,
en släng af mosters slef han får.

Han ger sig hastigt till reträtt
på — mosters nyss instrukna tvätt;

Digitized by Google

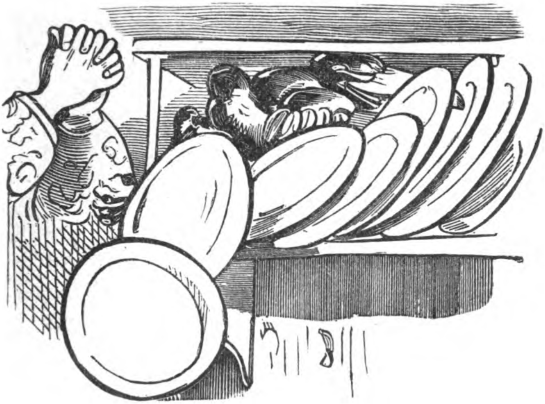

Och upp på tallrikshyllan — ja,
för mindre vred man händerna!!

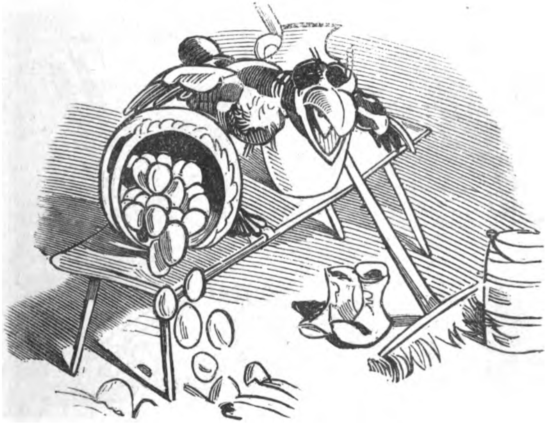

Och ner bland äggen i en korg.
Allt blir en. röra... Hvilken sorg!

Digitized by Google

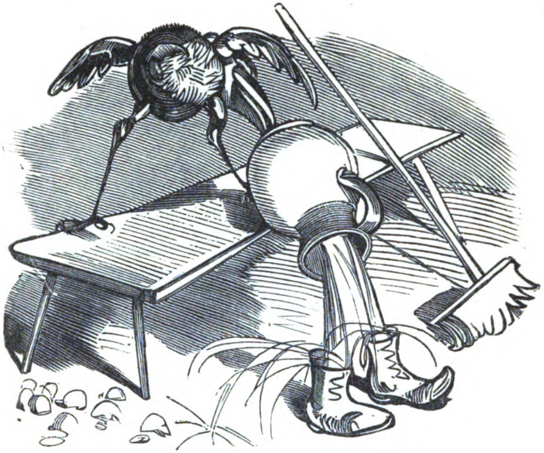

Och kull med mosters mjölkförråd!
Tänk, hvilket rysligt öfverdåd!

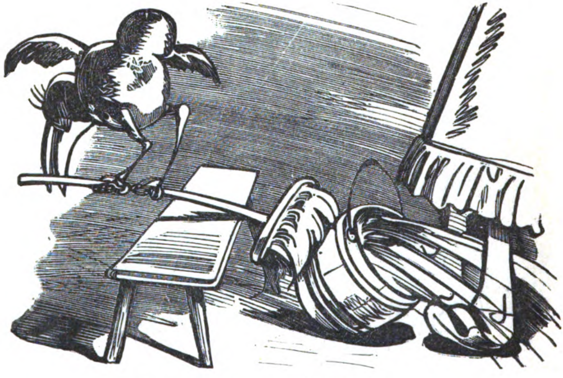

Och vattenbyttan med till sist . . .
Den korpen är visst *kommunist!*

Digitized by Google

Ursinnig moster hämnas vill,
och gossen Frans ska' hjelpa till.

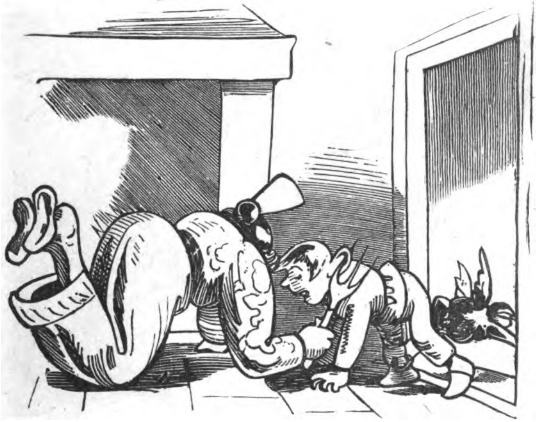

De störta sig framåt, med glans;
men moster får på gaffeln — Frans.

Digitized by Google

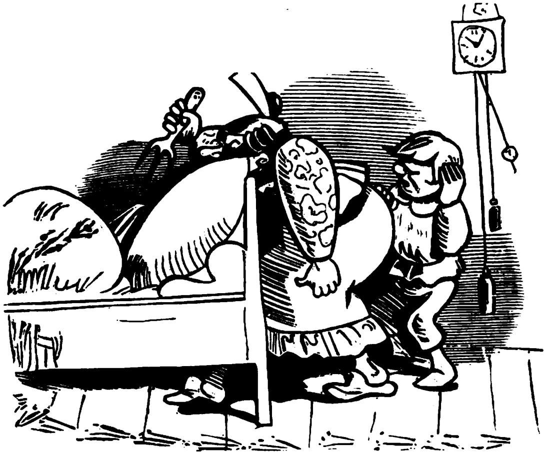

Re'n vacklar Frans' vikingamod . . .
Men smärtan kräfver blod för blod.

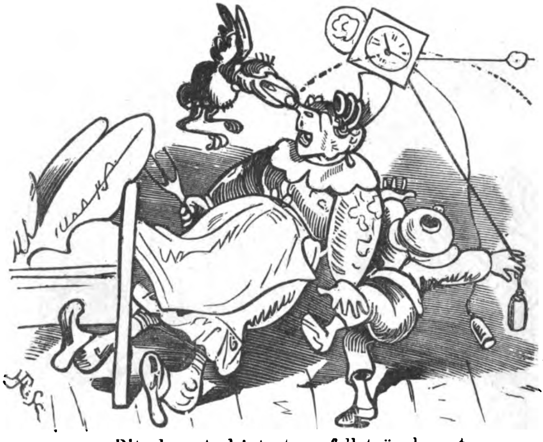

Ritsch, ratsch! trots anfallet är hvasst,
sjelf mosters *nasus* sitter fast.

Digitized by Google

Nu, trött och matt och jemmerlig,
vill korpen vederqvicka sig.

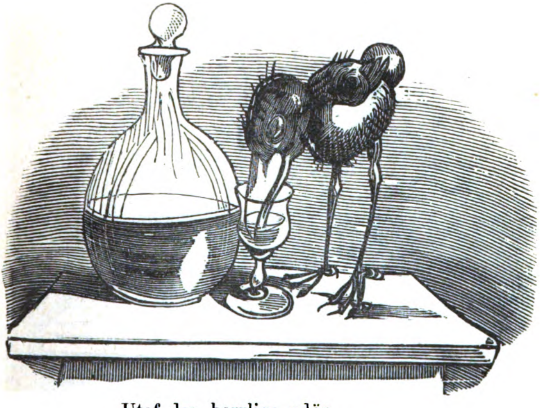

Utaf den herrliga odör
han lockas till ett glas likör.

Digitized by Google

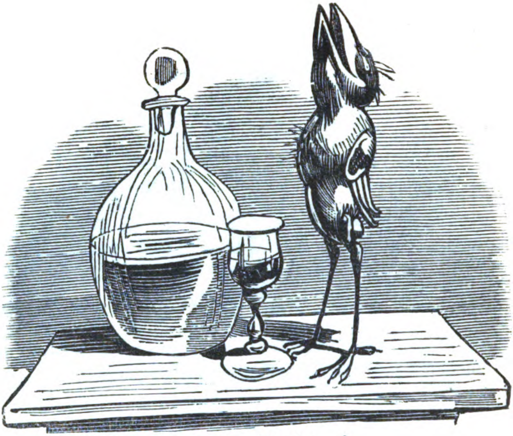

Se'n väl han saften läppjat på,
han tager sig en klunk som två.

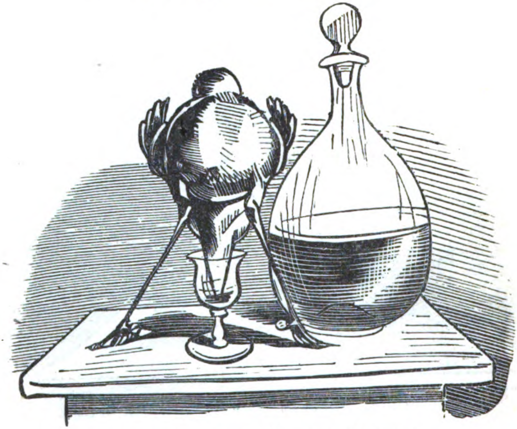

Den smakar mer och mer och mer...
ännu en gång med snabeln ner!

Digitized by Google

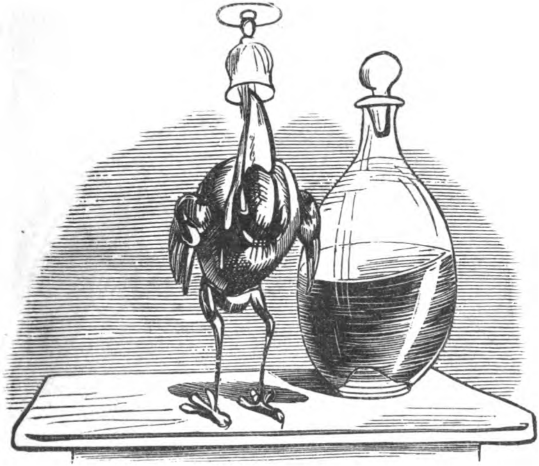

Han glaset balanserar sist,
som Burgess i Manégen visst.

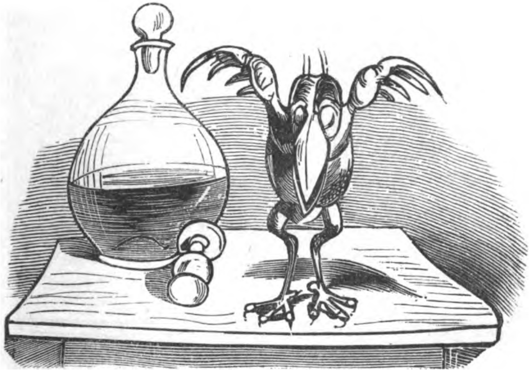

Dock tänker han: hvad nu för skoj?
I hjernan går det kring — oj, oj!

Digitized by Google

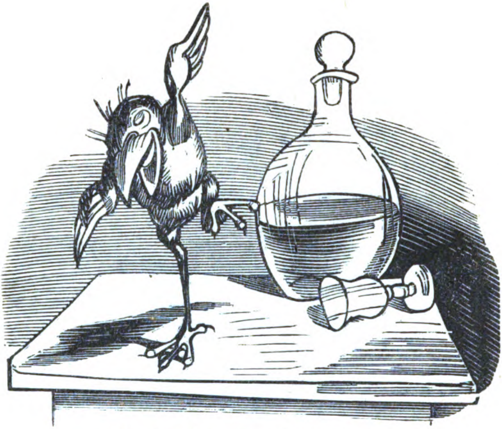

Alltmera lefnadsglad blir han
och hoppar på *ett* ben, minsann.

Han kullerbytta stupa kan
som Beni-Zoug-Zougs bäste man.

Digitized by Google

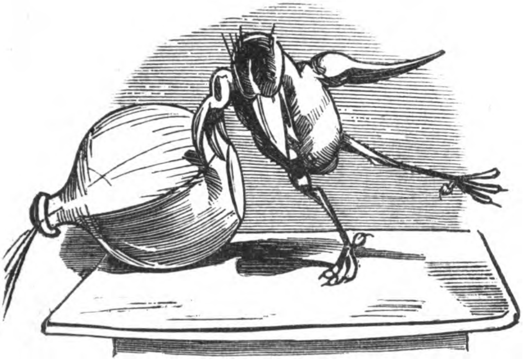

I kras med bägare och krus!
Här skall det lekas utvärdshus! —

I mosters strumpgarn får han fatt
och svänger rundtomkring besatt.

Digitized by Google

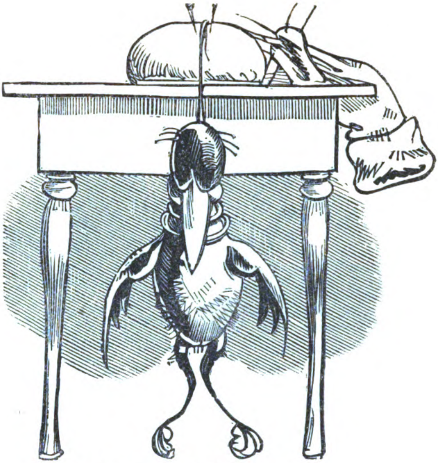

Men hur han så i garnet går,
den bleka döden honom når.

»Till straff för sina synders mängd»,
— nu moster varnar — »blef han hängd!»

Digitized by Google

MITT SISTA FRIERI.

Skizz ur stockholmslifvet.

Digitized by Google

Digitized by Google

Ett eldigt hjerta har jag alltid haft. Jag står i modemagasin och skall snart stå i ett sådant, som är mitt eget.

Då min blygsamhet någon gång finner sig föranlåten att göra rättvisa åt mina öfriga egenskaper, medgifver jag, att jag är en bland de allra mest framstående inom min klass. Damerna ur la haute volé köpa hellre och mera af mig än af någon annan i hela Stockholm. De andra ägarne af modebutiker afundas min principal och kasta allesammans då de passera förbi butiken lystna blickar på mig genom spegelglasfönstren — alla från hoffournissörerna ned till min förste principal, som under en af dessa öfverilningar, för hvilka man får böta en hel lifstid, sade nej då jag begärde femtio procents förhöjning å min lön och lät mig lemna sig. Han skulle i sin senaste cession, ifall han haft mig qvar, kunnat bjuda sina

Digitized by Google

fordringsägare 50 procent och ändå vara förmögen karl i stället för de 5, som han nu betalat — en så mycket lumpnare utdelning, som han nu står der en fattig sate.

Men hvad tycks! Trots denna min förmåga bakom disken har jag saknat tur i mina privata affärer, i mitt hjertas angelägenheter. Ja så är det: en mans framgång i det offentliga lifvet betingar icke hans lycka i det enskilda. Jag som tusen gånger förmått de förnämaste damer att till högsta pris taga emot det medelmåttigaste tyg, jag har väl tjugo gånger förgäfves försökt att förmå någon ung dam att för intet taga emot mitt hjerta. Och dock är detta hjerta rikare än något af Indiens tyger och varmare än någon af Rysslands zobelkappor, hvilka varor komma att bland mycket annat till de facilaste priser finnas i mitt nya modemagasin samt härmedelst rekommenderas. Och dock vände jag mig naturligtvis med mina anbud aldrig till någon grefvinna eller friherrinna, icke ens till någon riktig fröken. Och dock — min blygsamhet måste, eftersom jag blifvit författare, ånyo tiga — är mitt utseende ingalunda ofördelaktigt. På det att man må finna, det jag derutinnan icke far med tomt snack, tager jag mig friheten att här meddela mitt porträtt liksom, för jemnförelsens skull, äfven den första bland dem, åt hvilka jag velat helga mitt lif. Situationen är lätt att förstå: sjelfva kärleksförklaringen! Jag ligger på knä; hon vänder mig ryggen och aflägsnar sig, mumsande på en karamell ur den påse konfekt, som jag nyss bugande lemnat i hennes händer, och hvilken hon medför såsom ett minne af en koketts triumf! Måtte hon ha ätit deraf så att indigestion blef följden, det är det minne af mig som jag önskar henne!

Jag kan tala om detta så oförbehållsamt, ty jag är nu verkligen gift med en förtjusande flicka. Det är historien om huru jag vann min brud, som jag här vill berätta, om någon önskar höra derpå.

Digitized by Google

Det var en söndag och jag var fri som fågeln, friare än han, ty jag hade tyvärr ingen maka. Jag hade sökt upp en vän, en, som jag trodde, verklig vän, hvilken skötte utgöromålen på ett kontor och som således icke borde vara min afundsman. De andra herrarne i modebutikerna voro visst mycket gentilare än han, men jag läste alltid i deras blickar: »ack, om du vore strypt i din husbondes ganser», och så skämtade de, för att hämnas på mig för mina framgångar i yrket, alltid med mina missöden inom den sfer, som väl företrädesvis borde tillhöra en modehandelscommis — kärlekens. Min vän, hvars namn är Oskar, och jag suto vid ett middagsbord på Strömsborg. Vi drucko icke vatten, och vi talade om vackra flickor. Man undrar kanske på, att jag icke hunnit blifva led vid allt hvad qvinnor hette. Förhållandet var dock omvändt. Saken är nemligen, eftersom sanningen måste fram, att jag är smålänning, fastän jag talar stockholmska som en skådespelare vid K. teatern, och en smålänning ger sig ej förrän han nått sitt mål. För hvarje gång jag fick en korg blefvo mina fordringar på idealet större, och trots dessa alltjemnt stegrande anspråk nådde jag det slutligen.

Under våra samtal berättade mig min vän en historia, hvilken kom mig att spritta till. En tanke genomfor mig. Hvad Oskar berättade och hvad jag tänkte skall läsaren litet senare få erfara. Oskar märkte intet, och likväl var denna sprittning ett tecken till, att första länken i den rosenkedja som skulle knyta mitt ideal vid mig var färdig.

Derföre skall jag aldrig glömma den söndagen.

Tre månader senare inträdde jag i en butik i en af de aflägsnare stadsdelarne. Jag säger ej hvad som såldes der, och icke såg jag det heller till en början, ty det händer allt, så konstigt det låter, att en man kan bli bländad, då han får se en riktigt vacker flicka. I syn-

Digitized by Google

nerhet är detta fallet, om han fått korgen ett tjog gånger förut och ändå satt sig i sinnet att gifta sig med någon, som kan komma alla andra karlar att afundas honom.

Hon tog emot mig som en äkta stockholmska tar emot folk, vare sig att hon står i en butik eller sitter i sin salong: med ett af dessa småleenden, som skulle lockat ormen in i paradiset, äfven om han icke haft viktiga ärenden att derstädes uträtta, och hvilka sedermera gjort så många till ormar i paradiset. I butiken stod en landtpatron, hvars vagn höll utanför dörren och som nu innan han reste ut genom tullen skulle göra sitt sista uppköp. Han betraktade den vackra flickan med samma stora runda ögon hvarmed hans fröken dotter skulle besett modedockorna i vår butik, då de äro som allra elegantast, tog emot penningarne, som hon gaf honom tillbaka, och förklarade, att han skulle komma igen på den grund, att »mamsell var så vacker och triflig».

Många gånger hade jag frågat grefvinnorna X., Y. och Z., friherrinnorna A., O. och W. och fröknarne Ett, Tu och Tre, hvarmed jag kunde vara dem till tjenst. Men nu frågade den vackraste flicka i Stockholm — det tror jag bestämdt att hon var, liksom att hon nu är den vackraste frun — hvarmed *hon* kunde vara *mig* till tjenst. Jo, naturligtvis genom att gifta sig med mig; men det kunde jag icke gerna säga henne, och så förklarade jag henne i stället, att jag ville köpa — handskar!

Den unga flickan brast ut i skratt.

— Jaså, ni hör till de skämtsamma kunderna! — utropade hon. — Ni begär att få köpa handskar i en butik, der man säljer — —

Som sagdt, det gör detsamma hvad man sålde i den butiken, men handskar var det icke, det märkte jag först nu.

— Ah, ni begär allvar af kunderna, fröken — blef

Digitized by Google

mitt något förlägna svar —; sådant pretendera icke vi af våra på ——gatan. Men kanske är det derföre, att det är endast damer, vi ha att göra med.

— Åh, ni är således en yrkesbroder! Det skulle glädja mig, ifall ni icke började med att tala illa om qvinnorna. Det är ett dåligt uppslag till bekantskap med mig. Jag har nu i ett helt år stridt mot qvinnans underordnade ställning och skall alltid göra det med lif och blod.

— Jaså, med lif och blod! — Det blir väl med det lif som blixtrar i edra ögon och med det blod som rodnar på edra läppar och kinder? Ämnar ni äfven strida med händer och fötter, af hvilka jag har den äran att se de förra i verkligheten och de senare i aningen, så blir edra motståndares nederlag ohjelpligt.

Aldrig förr hade jag sagt en sådan komplimang, så modehandelscommis jag är. Jag tror knappt, att jag skulle fått korgen någon gång, ifall jag utlåtit mig på det viset vid föregående liknande tillfällen. Nu lyckönskade jag mig till, att det förut gått som det gått, och jag betviflar högeligen, att jag någonsin förut varit riktigt kär.

Säkert är, att Fannys — jag fick snart veta, att detta var hennes namn — stora mörkblå ögon antogo ett något förvånadt uttryck, då hon hörde mina ord.

— Hm! — sade hon — ni sade nyss, att ni var en yrkesbroder.

— Jag är det, min nådiga. Jag är för resten allt hvad ni vill, och skulle vilja vara icke så obetydligt mera.

— Ni är äregirig, tror jag. Föröfrigt förmodar jag nu, att ni är butikägare, ehuru jag till en början icke trodde det!

— Jaså, jag ser icke ut att kunna vara en sådan? — svarade jag och kände ett stygn igenom den knöl som

Digitized by Google

inrymmer fåfängan, hvarhelst den nu enligt frenologin — det kallas ju så — blifvit placerad.

— Jo bevars. Jag tycker, att ni ser ut som allt hvad ni behagar och det är nog icke så obetydligt, — svarade hon, tagande hämnd för mitt nyss fällda uttryck.

— Aha, ni är litet elak. Det hade icke edra vackra ögon underrättat mig om, — yttrade jag i nonchalant ton.

— Och ni är litet näsvis, det hade icke er näsa förut talat om för mig — svarade hon gäckande.

Nu är förhållandet det, att min näsa något så der litet stöter på Norrköpingstypen, och kanske läsaren har kunnat sett det på porträttet. Min näsa har alltid gjort mig bekymmer, och, må hon förlåta mig om jag gjort henne orätt, jag har tillskrifvit henne ett olycksbringande inflytande på mina föregående frierier. Att nu höra denna anspelning från Fannys läppar innan jag talat en fjerdedels timma med henne, det var icke uppmuntrande och när man så der får ett slag på ansigtets mest framstående parti har man icke heller lätt att till det yttre hålla god min. Fanny märkte, att min näsa var ömtåligare än hon såg ut till, och tillade derföre med ett leende, som skulle försonat mig tillochmed om jag haft ett par filialnäsor att ömma för:

— Men kanske vi skola återgå till våra affärer. Sedan de äro uppgjorda kunna vi börja att munhuggas på nytt.

— Ja, att munhuggas i den mening som ordet måtte äga, då det går öfver en vacker flickas läppar, dertill skall ni alltid finna mig redobogen.

— Verkligen! — svarade hon och såg ut som om hvad jag i detta ögonblick tänkte på skulle varit en bland stockholmsflickorna mer än till hälften bortglömd saga.

— Men kom blott icke — fortfor jag, öfvermodig såsom en lyckad — och det tyckte jag mig vara — de-

Digitized by Google

butant alltid är, — kom blott icke alltför ofta med er qvickhets skarpa klinga, ty då ger ni flera hugg än edra läppars balsam kan hela.

— Tyst, tyst, innan ni blir alltför balsamisk! — afbröt Fanny och såg ånyo gäckande ut. — Ert tal påminner i alla fall endast om sömnens balsam, och för att hålla mig vaken blir jag kanske tvungen att använda den der klingan, som ni talade om. Hur trubbig den än må vara, tyckes den dock vara tillräckligt verksam emot er!

En dåre kan fråga mer än sju vise kunna svara på, och en qvinna kan svara på mer än sju karlar ha sagt.

Jag teg derför försigtigtvis vid detta utfall.

Men jag måste åter upplåta min mun, då hon frågade, hvad jag *verkligen* ville köpa i hennes butik.

Jag hittade i hast på någon liten artikel, köpte och betalade den. Innan jag gick, ville jag dock gifva henne något att tänka på. Jag yttrade derför:

— Jag har gudnås ingen anledning att dröja här längre. Min tid tillåter mig det icke heller. Eljest skulle jag gerna ha velat berätta er en liten historia, som troligen skulle intressera er.

— En historia, som skulle intressera mig? Hvarföre mig särskildt?

— Jo, en liten roman.

— En roman, som intresserar mig?

— Åh ja, efter som ni sjelf spelar en roll deri.

— Hvad säger ni? — utbrast hon och såg mycket allvarsam ut.

— Men en mycket oskyldig roll, naturligtvis. Romanen skulle kunna fylla sin plats bland läsning för barn och ungdom.

— Ni talar i gätor — fortfor hon och bet sig i läppen. — Jag tycker icke om sådane, då de framställas af obekanta herrar, det kan jag försäkra er.

Digitized by Google

— En roman, slutligen — fortfor jag, utan att låta förbluffa mig, — i hvilken ni icke vet, att ni uppträder. Och dock är ni sjelfva hjeltinnan.

Fanny tycktes alldeles förbluffad. Det såg ut som om hon letat i sitt minne, utan att kunna få den ringaste ledtråd.

— Men säg mig då... — började hon.

— Jag har nyss beklagat, att jag icke hade tid att dröja längre! Jag beklagar nu ånyo, att detta icke var ett tomt ord. En annan gång således. Var under tiden fullkomligt lugn, ty intet enda ord i min roman är af den beskaffenhet, att ni kan behöfva rodna deröfver.

Jag bugade mig och gick till dörren.

— Ni kommer väl igen snart — snart? — ropade hon efter mig.

— Utan tvifvel — svarade jag och såg ut som en diplomat.

Jag kände mig stolt. Jag var verkligen diplomat. Aldrig har väl bakom en boddisk de derifrån så ofta i olika variationer hörda orden: — Ni kommer väl igen snart! — blifvit uttalade af uppriktigare hjerta. Först nu märkte jag huru nyttigt det är att stå i ett modemagasin. Man lär der att i grund känna qvinnornas karakter. Alla de olika sidorna af densamma hänga så nära tillsammans med deras åtrå efter hvad som i besagda magasiner finnes, att man af denna åtrå kan finna de gyllene nycklarne till deras öfriga känslor. En tänkande commis kan för öfrigt icke undgå att inse, att allt hvad han har under händer, siden eller ylle, brokad eller popelin, dock endast är olika utvecklingsformer af det uräldsta — af fikonalöfvet. Och hvad var det som föranledde fikonalöfvet? Den qvinliga nyfikenheten. Modebutikerna med allt hvad deruti finnes, commis'en bland annat, ha således för sin existens ursprungligen att tacka nyfikenheten. Det var också på denna, som jag nu grun-

Digitized by Google

dade mina operationsplaner mot Fannys hjerta, det var denna, som skulle utgöra mitt vapen vid eröfrandet af hennes hand.

En vecka förgick innan jag åter besökte Fanny. Hon sprang utom disken då jag inträdde.

— Åh, kommer ni ändtligen med min roman! — utropade hon. — Min Gud, hvad jag har väntat på er.

— Beklagligtvis hinner jag icke heller nu att berätta den, ty jag är endast ute i ett ärende och har redan varit borta för länge. Jag kunde dock icke underlåta att stiga in för att helsa på er.

— Men ni måste... Säg mig åtminstone hvarom det handlar... I några få ord!

— Nej, det kan inte berättas -annat än utförligt. Ni skulle eljest kunna taga onödig anstöt af min lilla sannsaga.

— Men så skrif då!... — ropade hon. — Fastän... jag är ju tokig; jag vet ju icke ens hvad ni heter! — tillade hon, rodnande öfver sin ifver.

— Här är mitt kort... — yttrade jag och räckte henne det med min bästa bugning.

— Nåväl, vill ni ej skrifva? — yttrade hon blygt.

— Nej, jag är ingen *riktig* författare — svarade jag, fullkomligt sanningsenligt, såsom läsaren nog redan funnit.

— Men hur skall man då bära sig åt? Jag funderar, så att det spränger i hufvudet, men förmår ändå icke hitta på hvad det är, ni kan ha att berätta.

— Jo, det faller mig något in. Nästa söndag är jag ej i Stockholm, ty jag måste ut på en affärsresa; men hvad skulle ni den derpå följande söndagen säga om en kopp thé i mitt sällskap någonstädes ute på Djurgården?

Fanny rodnade litet, skakade på hufvudet så att de

Digitized by Google

blonda lockarne svallade omkring axlarne och sköt upp de vackra mörkbruna ögonbrynen.

— Vi äro så litet bekanta...

— Ja, jag ber tusen gånger om ursäkt, men nöden har ingen lag.

— Detta är för öfrigt icke det värsta.

— Hvad är det då?

— Jo, att det är så lång tid till söndag åtta dar... Förstås — skyndade hon med skalkaktig min att tillägga — det är icke ert sällskap som jag så längtar efter, utan det är upplösningen af gåtan.

— Det behöfde ni tyvärr inte säga mig, min nådiga fröken.

— Nå, det är roligt att höra en karl som ej tager sig för höga tankar — yttrade hon skrattande.

Jag aflägsnade mig efter en stund och sedan jag erhållit löfte att under tiden få återkomma emellanåt.

— För höga tankar! — Ja, i sanning, de voro allt bra höga, så visst som det är höga tankar att tänka på en sådan liten mun liksom på ett par körsbär, hvilka man har rätt att föra till sina läppar, på ett par sådana ögon liksom på sin fotogénlampa, hvars låga man har i sin hand att moderera, och på ett par sådana armar liksom på sin halsduk, hvilken är färdig att lindas om halsen när som helst.

Under tiden som förflöt före den märkvärdiga söndagen lyckades jag att göra mig underrättad om Fanny. En älskare, hvilken icke fått korgen så många gånger som jag, skulle kanske icke gjort det; men alltefter andra och tredje misslyckade försöket hade sådana förfrågningar blifvit hos mig en vana, och verkligen föranledt åtskilliga försöks inställande. Jag fick goda underrättelser. »En smula yr, litet obetänksam, men ren som guld», förklarade mig ett gammalt fruntimmer, hvilket kände Fanny och hennes förhållanden i botten och som eljest

Digitized by Google

var bekant för att mot sin nästas rykte mera använda dissekerknifven än den helande salvan samt hvilken aldrig begagnat den kristliga kärlekens mantel att öfverskyla andras fel och svagheter.

Jag gjorde Fanny fyra eller fem besök, hvartdera på några minuter, innan den utsatta dagen inföll. Då jag sista gången lemnade butiken, mötte jag till min förargelse min vän Oskar, om hvilken jag i början af denna sanningsenliga berättelse talade. Han tycktes förbluffad, då han såg hvarifrån jag kom och gick med en missbelåten min fram till mig.

— Jag har i förbivägen varit inne i butiken der och köpt mig litet småsaker — yttrade jag med den oskyldiga min, som endast en förälskad, hvilken fruktar för att se den stora hemligheten röjd, kan antaga.

— Ja, der är en mycket vacker flicka inne — svarade han och kastade en forskande blick på mig.

Olyckligtvis tjenar en förälskads hemlighetsfullhet ofta ingenting till. Jag kände, att jag rodnade och att om mitt hjerta också icke låg som en öppen bok för honom, så hade han dock läst titeln, och denna var ju »Fanny».

Vi skiljdes åt efter att ha gått några gator tillsammans och togo temligen kallt afsked från hvarandra. Ack, jag yttrade i början af min berättelse, att jag trodde Oskar vara min verklige vän och att han icke borde vara min afundsman, derföre att vi icke voro i samma slags affär. Jo, jag tackar! Äro icke kärleksaffärer gemensamma för alla och skola icke karlarne missunna hvarandra så länge det finnes qvinnor till på jorden!

Ändtligen var söndagen inne.

Var det längesedan mina läsare och läsarinnor hade hjertklappning? Om det icke är öfver femtio år sedan, bören I utan tvifvel erinra eder huru densamma kändes, då det afgörande ögonblick i er kärlekshistoria nalkades.

Digitized by Google

I veten då också, att denna hjertklappning lika litet som de öfriga känslorna »med anledning af stundens betydelse» kan på menniskospråk tolkas.

Jag förbigår derföre alla öfverflödiga och omöjliga skildringar af mitt sinnestillstånd och ber läsaren tänka sig oss båda sittande vid en liten nätt thésupé ute på ett litet utvärdshus på Djurgården med blickarne irrande utöfver den solbelysta vattenytan.

Det dröjde innan jag kom mig för att börja konversationen med annat än de vanligaste fraser. Slutligen yttrade Fanny:

— Nu, min herre, måtte väl mitt tålamod vara tillräckligt hårdt pröfvadt!... Icke en minut längre vill jag vänta — tillade hon med sin lilla trotsiga min.

— Välan då — svarade jag; — men jag erinrar er till en början om att, om också historien ibland kan förefalla er litet betänklig, så vet jag lika väl som ni, att den icke så är och att ni intet har att förebrå er.

— Godt, godt! Berätta blott, så få vi se.

— Det är nu flera månader sedan — började jag — som jag en dag mötte en af mina vänner. Vi slogo oss ned på ett schweizeri och började språka om ett och annat. Slutligen yttrade min vän:

— Jag hade i går på en gata — han nämnde samma långa gata, der er butik är belägen — ett ganska lustigt äfventyr!

— Hur så? — frågade jag temligen likgiltigt.

— Jo, tänk dig, bäst jag går, ser jag en storväxt herre komma ur en butik, med hatten i nacken och mycket »vräkig» min. På hans hatt såg jag till min förvåning en stjerna af hvitt papper. Jag trodde till en början, att det var ett dårhushjon, som hade några besynnerliga fantasier och derföre prydt sig med denna stjerna. Men jag insåg genast sanningen, då jag tittade in i butiken och såg en änglavacker flicka gapskrattande följa

Digitized by Google

karlen med blicken, tills han gick in i nästa butik. Han var tydligen en tråkig granne och kurtisör — nå, det kunde man se på hans yttre — och nu hade flickan spelat honom det sprattet att oförmärkt fästa pappersstjernan på hans hatt!

— Aha — utbrast Fanny då hon hörde detta och rodnade litet.

— Min vän fortsatte: Som du vet är jag ingalunda blyg af mig, då det gäller fruntimmer, hvarföre jag steg in i butiken och frågade den vackra flickan hvad hon i all verlden gjort med karlen. Hon blef i början litet förlägen, men brast ånyo ut i skratt då hon tänkte på sitt lilla puts. Hon förklarade, att han ständigt besökte henne i butiken, att hon icke kunde tåla honom och att hon nu fäst pappersstjernan i hans hatt för att förarga honom, så att han icke skulle komma igen. Då han finge se, att man fört spektakel med honom, skulle han helt visst genast inse att det var hon som gjort det, och som han vore mycket snarsticken af sig, skulle han icke mera komma igen! Du finner, att detta var ett förträffligt uppslag till brytande af en bekantskap. Jag stannade en halftimma och språkade med den förtjusande flickan, hvilken är lika qvick som vacker och vi skiljdes åt såsom rätt förtroliga. — Jag frågade honom hvar den butik, hvilken utgjorde ramen kring den vackra tafla han målat, var belägen, men han antog en hemlighetsfull min och svarade, att han icke ville tala om det, men lofvade att framdeles presentera mig för den unga damen, ifall han komme att fortsätta bekantskapen. Denne presentation har dock icke blifvit af; sådane löften kan man aldrig lita på.

— Men hur har ni fått reda på, att det var jag som . . .

Fanny afbröt plötsligt den påbörjade frågan. Fastän hon naturligtvis måste inse, att jag hade reda på hela

Digitized by Google

saken, så var hon dock qvinna, och hon måste således, trogen sin natur, i en dylik kasus neka.

— Det var första kapitlet i min historia — fortfor jag utan att låtsa om afbrottet. — Det andra är mycket kortare.

— Då jag nyss yttrade, att min vän icke presenterat mig för er, hade jag, som ni vet, rätt. Men det är dock verkligen han, som, fastän utan att veta af det, upplyst mig om hvar ni fanns. En söndag, det var några månader senare, gingo vi, jag och min vän, hvilken, som ni vet, heter Oskar...

— Nej, hur skulle jag veta det! — utbröt Fanny och satte en mycket värdig min på sin lilla mun.

— Jaså, ursäkta mig, ni vet det icke? En söndag gingo jag och Oskar ——gatan framåt. Oskar måtte då ha glömt af att han berättat historien om pappersstjernan för mig, emedan han yttrade: »I den butiken finnes en rätt vacker flicka». Tonen lät likgiltig, förmodligen af det skäl, att han icke ville gifva mig anledning att söka upp er, ehuru han, såsom man alltid gör, då man har något på samvetet, vare sig godt eller ondt, kände behof af att tala om hemligheten. Aha, tänkte jag, det är således der som din skatt är gömd, min gosse! Som ni finner, gissade jag den gången rätt.

— Nå ja, ifall den der vackra flickan, såsom ni uttrycker er, verkligen var jag, så ligger väl ändå intet märkvärdigt i hvad ni berättat?

— Åh nej, icke så synnerligt. Det märkvärdiga kommer sedan.

— Hvad! Historien är icke slut ännu! — yttrade Fanny, hvilken redan börjat antaga en spefull min med anledning af det ringa, som jag hittills haft att förtälja, men som nu åter nedslog ögonen och såg betänklig ut.

— Som sagdt, det märkvärdigaste återstår. Det bevisar, att ödet bestämdt beslutat, att jag skulle uppsöka

Digitized by Google

er. Jag hade nemligen möjligen, oaktadt Oskars lysande beskrifning öfver er, kommit att göra det, ifall jag icke händelsevis en vacker dag råkat en vän, som nu är bosatt på landet. Han berättade mig, att han varit uppe i Stockholm några veckor och nu bodde i ett hus, som just låg vid —gatan, icke så fasligt långt från er butik.

Nu blef lilla Fanny pionröd. Hon kastade en bedjande blick på mig. Ah, hvad det är herrligt att veta sig vara stark inför en flicka, äfven om hjertat är aldrig så svagt! Qvinnorna glömma aldrig, att det starka är det sköna värdt.

— Var lugn, min nådiga — yttrade jag — ni behöfver lika litet vara ledsen af detta kapitlet i er historia som öfver min bekantskap med det första. Nåväl, jag besökte en dag min vän i hans logis; vi hade mycket att språka om och började slutligen tala om Stockholms skönheter — jag menar icke sådana som t. ex. utsigten från Mosebacke, utan de lefvande, varma, rodnande, alltid älskade och ibland äfven älskande skönheterna. Min vän är gift, har en vacker hustru och två barn, och ändå hade han gått omkring i staden och sett på vackra flickor — i all oskuld förstås, men *ändå!* Fruarne i landsorterna göra bra orätt som icke följa sina män till hufvudstaden!... Han blef alltmera eldig i sina beskrifningar och slutligen utbrast han entusiastiskt:

— Men se, den mest förtjusande af dem alla, den har jag gjort bekantskap med, ja, tillochmed sexat med på Lidingöbro!

— Men tant var med! Tant var med! — utbrast Fanny med döende röst, då hon hörde dessa ord.

— Naturligtvis var tant med — förklarade jag i samma ton som om jag läst upp en trosartikel. — Var således lugn, min fröken, och hör vidare.

Fanny gjorde en svag nickning och jag fortsatte:

— Saken var den, fortfor min vän, att jag flera

Digitized by Google

gånger mött en ung förtjusande flicka, hvilken jag alltid följde efter, något som tycktes besvära henne mycket. Tvenne gånger såg jag henne gå in i en butik, och jag beslöt derföre att se hvad märkvärdigheter denna butik kunde innehålla. Ah! Den unga skönheten var ställets gudomlighet: hon skötte handeln der. Jag begärde köpa någon småsak, men flickan tog mycket oartigt emot mig, ty hon kände naturligtvis igen den envise beundraren. Slutligen måtte hon dock funnit, att jag icke var så farlig. Jag lyckades förmå henne att skratta, och vår bekantskap var gjord. Man blir aldrig förtrolig med en flicka, förrän man kommit henne att draga på smilbandet. Detta står bestämdt i direkt förbindelse med hjertat; en kittling i det förra, och det blir bums en genklang i det senare. Slutligen lyckades jag en dag förmå henne till en utfart i vagn; men »tant» skulle naturligtvis vara med. Det är en tant, som har ögon och öron, kan jag försäkra dig. Jag skulle önska, att min egen dotter hade en sådan tant då hon blir aderton år.

— Vill du, att jag skall säga dig, hvar denna unga flicka är till finnandes? — frågade jag min vän.

— Åh, det kan du icke.

— Hon är i butiken strax här nere vid hörnet — förklarade jag i mycket bestämd ton.

— Åh tusan! — utbrast min vän alldeles förbluffad. — Jag tyckte, du sade mig, att du var fullkomligt obekant i denna del af staden!

— Det är intet fördoldt, som icke skall uppenbaras — förklarade jag.

Fanny hade med stor uppmärksamhet följt min berättelse. Ibland hade hon rynkat ögonbrynen, ibland bitit sig i läppen, men understundom hade äfven ett leende glidit öfver hennes läppar.

— Ni medger således, att intet ligger mig till last i den lilla romanen — frågade hon i vänlig ton.

Digitized by Google

— Intet, alldeles intet — försäkrade jag. — Jag kan ej be er om förlåtelse, att den kommit till min kunskap, ty jag har ej kunnat låta bli att höra hvad som yttrats, att minnas det och att draga mina slutsatser. På detta sätt ha händelserna måst stå klara för mig, och som ödet så der tvenne gånger ställt små händelser i ert lif framför mig, har jag med eller mot min vilja måst intressera mig för er, äfven innan jag sett er.

— Er roman är således redan slut nu? — frågade hon skalkaktigt.

— Icke fullkomligt — yttrade jag, ehuru i något osäker ton. Det sista kapitlet, det om frieri och giftermål, återstod ju ännu att författa. Det var dessutom en omständighet, som jag bra gerna skulle velat ha reda på, men som jag icke vågade vidröra.

— Min är det icke heller — fortfor Fanny, och rodnaden stod åter på hennes kinder. — Jag har en bekännelse att göra: Jag har varit mycket oförsigtig, så mycket, att jag nästan varit felaktig. Jag har en gång varit hemma hos Oskar!

Detta var ett dunderslag. Händelserna i romanen började nu vända sig mot mig. Jag erinrade mig nemligen, att då jag nyligen i allmänna ordalag med Oskar talat om min vän från landet, som äfven var hans, så hade Oskar yttrat: — Han måtte vara förtjust i stockholmsflickor och formerat en hel del bekantskaper, ty en som såg hans porträtt i mitt fotografialbum sade genast: Honom känner jag, det är — —. Jag tänkte dock vid dessa ord af Oskar, att det omöjligen kunde vara Fanny; och likväl hade jag nu visshet derom.

— Ack! jag dömde således orätt i detta andra fall, som föreföll mig betänkligt! — utbrast jag med förfäran, förkastande hela kraften af den osvikliga slutledningsförmåga, som jag förut varit så stolt öfver.

Digitized by Google

— Jaså, ni har dömt mig äfven i andra fall än dem ni omtalat — utbrast den unga flickan, som nu syntes mig för alltid förlorad, — som ni sade förut, ni kunde icke hindra er ifrån att draga slutsatser af hvad ni hörde. Men då ni beslöt er för, jag vet ej af hvad skäl, att egga min qvinliga nyfikenhet och att framställa dessa händelser för mig i den dager, ni säger er ha uppfattat dem, borde ni äfven ha framställt allt, hör ni, allt!

Hon var ond och hon var vacker. Hon kunde ej vara felaktig, det läste jag i hennes stolta blick. Det var detta ögonblick jag väntat skola inträffa, ehuru jag trott att det skulle komma tidigare och icke med anledning af denna omständighet, hvars omnämnande icke hade ingått i min plan. Jag trodde ju redan förut så obetingadt på henne! Men, som sagdt, stormen kom icke oväntadt, och jag lät mitt grofva artilleri rycka fram.

— Ah, Fanny — sade jag, i en ton och en hållning, som, efter hvad jag tror, icke saknade sin värdighet, — jag har ett svar äfven för er vrede! — Och dermed drog jag fram ur fickan ett ark papper och räckte min förbittrade lilla förtjuserska.

På detta papper lästes i stora bokstäfver följande ord af öfverväldigande pathos:

»Min fröken! Allt hvad jag sett af er, allt hvad jag hört om och af er föranleder mig *att begära er hand.* Må detta vara svaret på de vredgade ord, jag väntar från edra läppar. Jag känner er; lär äfven ni att känna mig. Dessförinnan väntar jag intet svar af er.»

Det vexlar ofta moln och solsken på kärlekens himmel. Det faller äfven regn ibland. Men det regn, som nu föll, kom från *tvenne* himlar — från Fannys blåa ögon.

— Ah! ni är då äfven god! — sade hon med en röst, som tycktes smälta tillsammans med hviskningarne från det skimrande vattnet ett stycke nedanför oss, samt

Digitized by Google

från de gröna, dallrande bladen i trädkronorna öfver oss, och hvilken likväl nådde mitt öra, lika klart som en fågels gällaste och gladaste sång. — Ni dömmer således icke en oförståndig flicka efter skenet... Men lyckligtvis — tillade hon och skakade åter stolt sitt lockiga hufvud, — har jag bevis som rättfärdiga mig. Ni har sagt, att ni ej begär mitt svar genast. Ni skall icke heller få det — förrän jag rättfärdigat mig!

Ja, se der ser man! En ung flicka talar om qvinnans underordnade ställning, och så är hon, så snart hon råkar en karl, hvilken händelsevis har trumfen på sina händer, genast färdig att lägga sig för bet. Det är derför att man är god, heter det, gudbevars! Men den som har trumfen i det preferencespel som kallas kärlek, kallas »god» — derför att han är så nådig och ej gör stora slamm.

Dock — jag har nu varit så länge borta i helt andra rymder än den, som är min egentliga: min butik, att jag måste återvända dit. Kassaboken passar mig bättre än författarnes papperslappar, kopiebläcket bättre än »originalskrifbläcket», och alnen handterar jag bättre än pennan. Vare det derföre nog sagdt, att jag redan samma afton i Fannys eget hem fick se ett bref från Oskar, skrifvet ännu föregående dag, och i hvilket han, som, till följe af vårt möte på —gatan, misstänkt att jag lagt ut några krokar för Fanny, i mindre hyggliga ordalag talade om mig, hvarförutom han beklagade sig öfver Fannys hårdhet att aldrig ha bevisat honom den ringaste ynnest. Vidare fick jag se ett bref från min vän på landet, adresseradt till »tanten», i hvilket det hette att ett annat bref till Fanny var inneslutet; och detta senare, som äfven förevisades, ådagalade klart, liksom det förra, att Fanny intet hade att förebrå sig. Slutligen fick jag se ett par andra bref af tidigare och senare datum, alla innehållande tydliga spår af sår, som Fanny slagit i unga

Digitized by Google

herrars hjertan, men hvilka hon icke brytt sig om att hela.

Och sedan alla dessa papper rörande samtidens historia blifvit genomgångna och befunnits af stort värde för mig såsom forskare, frågade jag Fanny, om hon, såsom hon lofvat, nu ville ge mig svar. Hon förklarade, med sänkta ögonlock, rodnande kinder, sakta böljande barm och ett blygt leende, att hon gerna skulle vilja ha en skarpsynt man, ty en sådan skulle för det första inse att det aldrig ginge an att hålla qvinnan i en underordnad ställning — de söta flickorna skola nu alltid ha någon liten fantasi! — och för det andra skulle han vara nog stolt öfver sin klarsynthet, fortfor hon med en skalkaktig blick, för att aldrig misstänka det någon intrig kan spelas af hans hustru utan att han märker det.

Det var således afgjordt! Fanny var den första af alla dem jag friat till, hvilken, liksom de förnäma damerna i butiken, kunde förlåta, att min näsa var af norrköpingstypen, ty det kunde ej ha varit något annat som förut kom förargelse åstad, och nu är jag den lyckligaste man. Så slutar man alltid då man gör en roman.

P. S. Jag har den äran att ännu en gång rekommendera min butik, som snart öppnas, i allmänhetens benägna åtanka.

Bob.

Digitized by Google

På Djurgården.

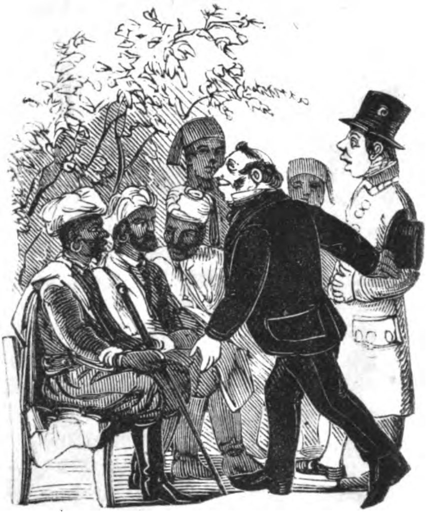

Hans: Nej, titta, patron, tockna ena, der sitter!

Trögelin: Det ä' araber; jag ska' tilltala dem!... Hm!... Pardång, messjö Zoug-zoug!... Khell 'ör... hm!... ist das... hm! hm!... represangtasiång dang Cirk?

En af araberna: Hm! Huit, monsieur!

Hans: Det var schangtilt! Derför att di sjelfva ä svarta, så kalla' di patron för hvit mossjö.

Digitized by Google

En lycklig schweizerikund.

— Ska' herrn inte betala det förtärda!

— Nej, fröken kan vara god och ha det i minnet.

— Hva' behagas! Det brukas aldrig att ha något i minnet här på stället!

— Nå, så mycket lyckligare för mej, då! Mjuka tjenare!

Digitized by Google

Bouts-rimés.

Enligt löfte, införas några af de vid bouts-rimés-täflingen för kort tid sedan till Söndags-Nisse insända sonnetter, hvilka tilldelades *mention honorable.*

I.

Till nöje och nytta.

Han kom direkte hem ifrån *försvaret*
och slängde tvänne tuppar fram till *frun:*
»Min vän, här har du båd' till stek och *dun;*
jag tog dem vid fiendtliga *standaret.*

Jag gick ett pass, af mången ej *befaret,*
så tyst som döden före doms*basun,*
och stack dem händigt med den här *harpun.*
Nu låt oss genast plocka dem i *karet.*

Nej se inunder — hvilket präktigt *fjun!*
Så tätt — och hvitt, fast fjädern är så *brun!*
Det blir en kudde minst, om icke *paret.*»

»Om så», sad' frun, »det ena *exemplaret*
vi skänka ambulansen i *kommun,*
det andra blir till pass i vår *paulun.*»

B—k.

Digitized by Google

II.

Morgonstrid.

En morgon arla rustar till *försvaret*
af störda nattron sig den unga *frun*,
och täcke, bolster, kudde, mjuk som *dun*,
bli nu en valplats, viskan är *standaret*.

Med den i hand blir minsta veck *befaret*,
då plötsligen hon hör sin mans *basun*:
»Rätt så, ja! Stungen som af en *harpun*
jag snöpligt tvungits till reträtt — i *karet*.

Hur många döda?» — »Ej jag fått ett *fjun*.
Men tyst, der flyktar ju en liten *brun*»; —
och strax förföljes den af såta *paret*.

Snart ha de gjort till fånge *exemplaret*.
»Se'n det ej mera leka får *kommun*,
ett fridens hem blir åter vår *paulun*.»

Honni soit qui mal y pense.

III.

Till den giftaslystna.

Du, flicka, väpna dig till sjelf*försvaret*
och tag din lärdom af den arma *frun*,
som ligger suckande i sängens *dun*,
likt fallna kämpen under blod*standaret*.

Ett haf är äktenskapet, vidt *befaret*,
och vigselns amen är en döds*basun*,
och Amors pil en dödande *harpun*,
och lockelsen är ytterst dopfunts*karet*.

Var stark, o flicka, emot läppens *fjun*,
emot mustaschen, väl formerad, *brun*,
och ljungeldsblixtrarne från ögon*paret*.

Sjelfherrskaren välj du till *exemplaret*;
ditt välde gör ej nå'nsin till *kommun*,
men till din thron den svällande *paulun*.

John Sand.

Digitized by Google

IV.

Bier-poesi.

Mein Gott! Fru Schwea schwermer för *försvaret*
jach endock prygle skall den fräcke *frun*,
und blåse hennes härer bort som *dun*,
und Jach — Gott sei gelobt! — bär sjelf *standaret*.

Mein tischke folk er gansche vidt *befaret:*
jach selbst har stemme som en krigs*basun*,
und Tischklands finger likner en *harpun*,
und *Mod* får hvarje Tischk vid brygger-*karet*.

Vid Schlachter-Gott und Bisses trenne *fjun!*
Så visst som näsan min er kopfer*brun*
und jack er Grisen lik in ögon*paret*.

Så visst er . . . Bayerns bolag *exemplaret*
för hvarje annan bryggeri-*kommun* . . .
Nej fan! . . . Så . . . visst . . . jag . . . slumrer i *paulun!*

—n—n.

V.

Äkta mannens representant.

Här bråkar riksdagsgubben om *försvaret*
och offrar allt: sitt hem och lilla *frun*,
och under natten på sin bädd af *dun*
han drömmer blott om blågula *standaret*.

Hvarenda dag blir fält på fält *befaret*
af postkupén, vid ljud af ång*basun*,
med gummans bref. Hvar rad är en *harp un;*
den känns i hjertats sår som salt ur *kar et*.

Men gubben rifver polisongens *fjun*,
och skrifver vid en toddy, riktigt *brun*.
till andra hälften utaf äkta *paret:*

»Min bild, för femti öre *exemplaret*,
in duplo följer: ett åt vår *kommun*,
och ett du hänga kan vid din *paulun!*»

—ns.

Digitized by Google

VI.

Stackars karl!

En hautboist vid national*försvaret*
ses vandra arm i arm med lilla *frun;*
på hakan knappt han äger minsta *dun,*
men trohetsed han svurit vid *standaret.*

Hon är ett ting, kring gator vidt *befaret;*
han skicklig är som få på sin *basun,*
men fångades på kärlekens *harpun,*
på Lad'gårdsgärdet invid färsköls*karet.*

På hennes öfverläpp ses mörka *fjun,*
och under pannan, utaf solen *brun,*
framtittar argsinnt svarta ögon*paret.*

Mer' fruktansvärdt än detta *exemplaret*
jag ej sett någon förr i vår *kommun.*
Hu! Stackars karl, som dela skall *paulun'!*

Fergus.

Digitized by Google

I skolan.

— Du måtte ha svårt för att läsa, eller hvarföre vill du aldrig lära dig kungarnes dödsår?

— När jag inte vet hans, som regerar nu, så tycker jag, det inte ä' värdt att lära sig en hop andras.

— Kan du säga mig, hvar giraffen egentligen finns?

— På Vetenskapsakademin!

— Hvad blir resultatet, när tvenne krafter, en starkare och en svagare, verka i motsatt riktning?

— Att de aldrig träffa hvarandra.

— Nej, du missförstår mig!... Om t. ex. en häst, som kan draga 4 skeppund, spännes för ena ändan af en vagn, och en annan häst, som kan draga blott 3 skeppund, i den andra ändan, och båda draga åt hvar sitt håll, hvad blir resultatet?

— Att vagnen går sönder.

Digitized by Google

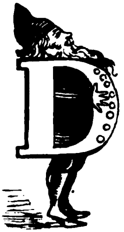

Drömbilder.

Jag hade legat i en slummer redan,
då drömmens bilder stego plötsligt fram.
Ett kaos först, de ordnade sig sedan
och togo an gestalt och lif och namn.
Jag såg bland dem en man, som högt fick throna,
och han var klädd uti en gyllne krona.

Sitt knä för honom böjde hela hopen
af slafvisk vördnad och med nedsänkt blick,
och luften dallrade af jubelropen
vid minsta skymt utaf en nådig nick.
»Det är en afgud», tänkte jag. — Dess värre!
Det var ett folk, som hyllade sin herre.

Det var ett folk, som ledde sina anor
från mången hugstor bragd i fordna dar,
som skrifvit in sitt namn på ärans fanor,
som för det rätta alltid målsman var.
Det var ett folk med egen, stor historia,
som nu sig böjde för en furstes gloria.

Digitized by Google

Och fursten satt så stolt och styf i nacken
och såg så välbehagligt hur hans folk,
från tiggarn ända upp till ordensfracken,
alltmera blef för slafverit en tolk,
och han beslöt uti sitt höga sinne,
att ha de största kryparne i minne.

Två lögner höllo vakt vid thronens trappa.
De voro thronens oumbärlighet.
Den ena, klädd i veckad sidenkappa,
i dopet blifvit nämnd *Okunnighet.*
Den andra hette *Våld* och gick i pansar
och hade armen stödd mot några lansar.

Och sidenkappan hotade med bålet
hvar villomening, hvarje kätteri.
»Det finns — så sad' han — blott en väg till målet
och den är röjd af statens kleresi.
Det duger ej att med förnuftet blänka
och största synd är just den synd att tänka.»

»Rätt så!» — skrek Våldet. — »Fick förnuftet råda,
så stode denna thron ej längre qvar.
Och om den föll, så skulle ock vi båda
snart nog ha räknat våra sista dar.
Nej, våld och mörker och den granna thronen
den boja är, hvari man slår nationen.»

»Och hon mår godt i den!» — sad' sidenkappan:
»i mörkret skadas ögat ej af ljus.
Vill hopen framåt, må vi då bestraffa'n,
allt frihetssträfvande är blott ett rus,
en tom chimèr, född i en galnings panna,
ett moln, som rör sig, men som ej kan stanna!»

Och Han på thronen nickade god mening
och smålog mildt åt sina trogna stöd.
Så jublade de tre i fräck förening
och firade i smyg all frihets död.
Men hämnden vakar. Se! med utsträckt glafven
han pekar redan åt den öppna grafven.

Digitized by Google

Vid horizonten stiger upp en dimma;
den tätnar, vidgas, sprutar lågor ut.
Ur tusen gap de röda blixtar glimma
vid dofva åskors varnande salut. — —
Men mot orkanen thronens stöd ej höllo:
och thronen föll, och Våld och Mörker föllo . . .

Och sol bröt fram, och ljus och frihet föddes,
och folket vaknade till egen kraft.
Som agnarne för vinden, så förströddes
allt ondt, som monarkin i släptåg haft.
Och tacksamhet ur fria bröst sig svingar
till Himlens Gud på bönens ljusa vingar. —

Min dröm var slut. Den kalla verkligheten
uppå min panna lade tungt sin hand.
Jag fördes åter in i timligheten,
jag åter stod på prosans nakna strand.
Jag vaknade och tänkte: »hvad som hände
var blott ett ramladt medeltidselände!

Moje.

Digitized by Google

Praktisk gudsfruktan.

— Tänker du gå och höra på Beskow i dag?

— Nej, jag går heldre i Reformerta kyrkan och hör på *Puaux*, för då spar jag alltid in en lektion för min lärare i franskan.

Digitized by Google

Brödrafolken emellan.

— Gå och hyr mej Dagbladet på en timma, Kristin! Det lär stå en så grann beskrifning om Nordvestra stambanans invigning.

— Nej, hvad säjer frun!

— Ja, det der begriper inte du! Det är svårt för dej att fatta, hvilket ofantligt närmande denna bana har åstadkommit brödrafolken emellan.

— Åh, kära fru! går det lika framåt som hittills, så komma vi väl hvarann ännu närmare med tiden.

Digitized by Google

Den stora maskraden.

> **En gör sig grann, en annan går fantastiskt,**
> **och man ser tusen masker, judar, turkar,**
> **samt arlekiner hoppande gymnastiskt,**
> **hinduer, greker, romare och lurkar.**
> **Man kläder sig — — — — — — —**
> **som ärligt folk, som tokar eller skurkar.**
>
> *Lord Byron.*

Ah, hvilken hetta i salongen, hvilket stim och stoj, hvilket sorl och skoj! Kom, min bror, låtom oss uppsöka en stilla vrå i någon loge för att i lugn och ro, vid ett glas champagne med seltersvatten, från vår upphöjda ståndpunkt skåda ner på den böljande mängden af »glada masker». — *Glada!* Jo, jag tackar jag — ha, ha, ha!

Betraktom denna brokiga samling af stränge riddare och skälmska blomsterflickor, höge herrar och trasvargar,

Digitized by Google

olycksbådande sibyllor och skuttande arlekiner, lärde och åsnor, hemlighetsfulla dominos och qvicka pulcinellos, allvarliga andans män och gapskrattande pierrots — och du skall se, att de bära mask alla, utan undantag.

Ha, ha, ha! — Nu måste jag skratta. Ser du den ärbara svarta dominon med gröna bandrosen på axeln? — Hon tog för en stund sedan ett ömt farväl af sin »älskade gubbe», för att fara på ett sammanträde i »sällskapet för fallna qvinnors upprättande».

Det lilla heliga dygdemönstret — med hvilken passion hon rusar hän i en svindlande vals med den der smalbente signor Arlequino! Nej, ser du hur han trycker henne, den oförskämde! Ha, ha, ha! Der står hennes duperade herre och man, den tjocke grossören, han, som *nödvändigt* måste öfverge sitt kära hem i afton, för att »sluta» en vigtig affär. Kors, jag tror, han kliar sig i pannan! ... Jo, jo men! — Men der kommer en lifvad blomsterflicka, som bjuder honom en maskros ur sin korg, klappar »tjocka pappa» skälmaktigt på magen och drar honom så bort till buffeten, der drufvans ädla must flödar i strömmar och der han utvecklar en lysande generositet. Bara maskrad! Får knappas in på hushållspengarne för nästa vecka. Ha, ha, ha!

Och blomsterflickan, den lilla tokan! — Hon skrattar, så länge champagnen perlar i glaset; hon utdelar med slösande hand sina rosor till alla hon möter, och törnena — — behåller hon för sig sjelf, O, hvilken dårskap! Ha, ha ha!

Gif plats, gif plats för den höge gestalten i hermelinbrämad purpurmantel. — Han är skald. Hur stolt han bär snillets lager om den furstliga pannan. En ypperlig karaktersmask — icke sannt? ... Men tänk, om han anat, att en liten pierrot satt under secretairen i hans skrifgemak och såg huru han *»forskade i källorna»*, såg huru hofpoeten spetsade pennan. Om han hade hört

Digitized by Google

pierrots halfqväfda skratt? — Aj, då vore den stackaren längesedan dömd för majestätsbrott... Ha, ha ha!

Tätt i »Hans Höga fjät» trampar en guldgalonerad slaf, prydd med stjernor och band, samt med en väldig gyllene nyckel på det ställe, der hans Herre i onådiga ögonblick plägar applicera sin allerhögst egna tåspets. — Säg, har du sett en löjligare figur, en böjligare rygg? Hvar skådade du en bättre personifikation af underdånig beundran och vördnad? — Ingenstädes! Och i morgon är denna ärliga själ färdig att skrika med full hals: *le Roi est mort, vive le Roi!* eller: *vive la Republique!* allt efter omständigheterna. Bara maskrad: idel diplomati och intet annat! Ha, ha, ha!

Les extrêmes se touchent! Hör du den gnällande stämman, som utgår från detta lefvande trasbylte! Hur ömkligt den stackaren tigger om en slant till bröd. Hustru och barn ligga sjuka; sjelf är han lam, icke en matbit i huset på flera dagar. Men, neka den stackars uslingen en skärf och ... han kastar bort masken; knifven kryper fram ur tröjarmen, och du förnimmer en rosslig bränvinsbas, som ryter sitt gamla: *pengar eller lifvet!* — Hvad, du skrattar icke, Pierrot? —

Klirr! klirr! Hur sporrarna klinga och sabelbaljans melodiska slammer mot välstoppade vador kommer hvarje litet flickhjerta att klappa i $^{3}/_{4}$ takt. — Ur vägen pack! A— i gevär för fosterlandets och oskuldens tappre försvarare! Se hur bröstet sväller af stolthet och — — vadd. Hur *lejonmodet* finner en värdig representant i hela den lysande gestalten. Jag har lust att försöka en utmaning: *en garde, monsieur!*... Hvad nu, jag tror han tappar masken, faller ur sin rol och tar till harvärjan, när Pierrots träsvärd hotande sträckes fram i position. — Ha, ha, ha!...

Nej, se hur massan viker undan af vördnad för den ädle riddaren, hvars glänsande sköld i gyllene skrift bär

Digitized by Google

denna prunkande devis: *Sanning och Dygd*. Han svor att med lif och blod skydda de värnlöse, han har invigt hand och mun, själ och hjerta till kampen för det godas, det ädlas, det skönas seger... Vill du se honom demaskerad? — Nåväl, klinga med den guldfyllda börsen — se, hur han spetsar öronen vid klangen! För guld säljer han allt: fosterland, vänner och sig sjelf. Och han kallas den rättrådige, lik en ny Aristides. Massan bär honom på sina armar. — Att de så kunna låta lura sig af masken, de dårarne! Ha, ha, ha!

Hvad är det? Sorlet afstannar derborta. Folket blottar andäktigt sina hufvuden. Görom korstecknet för denne värdige andans man, som finner sig föranlåten att hålla en uppbygglig straffpredikan om synd och flärd, om djefvulens onda lockelser för den glade Pulcinello och en yr, sprittande marketenterska. Med hvilken glödande vältalighet och — lokalkännedom han beskrifver inredningen af *Inferno*. Pulcinello skrattar och hans följeslagerska ser helt förströdd ut, hvarpå M:r Punch plötsligt tar henne om lifvet och begge under lifliga piruetter hoppa derifrån. Hvilket gudlöst hån, hvilken sidvördnad för den helige mannen!

Med salvelse skakande sitt hufvud, fortsätter denne vägen. Nu råkar han en något lätt kostymerad debardeuse och finner troligen den arma synderskan vara i behof af *särskild*, sträng upptuktelse. Gudsmannen hviskar henne i örat, hon böjer undergifven sitt hufvud och följer honom bäfvande och ångerfull till biktstolen — en griljerad loge, hvarifrån snart höras sång och skämt och smällande champagnekorkar... En treflig biktfader, den gamle Tartuffe! Ha, ha, ha!

Ah, der kommer åtminstone en, som är att lita på; det är ju mia carissima, min egen Colombine, trogen in i döden. Se bara, hon kastar slängkyssar hit upp! Ack!... Arlequino, din gamla Don Juan! Icke är det

Digitized by Google

värdt, du gör dig grön. Pang! der smällde en örfil. Jag kunde tro det. Bravissimo, idolo mio!

Men ... hvad fan nu — hvem är det? — Aha, den sprättige husarlöjtnanten med bomullsvadorna! Slå benen af honom, Colombine! — Nej, hon stannar, hon följer honom! Hon föredrager hans plymagerade tschakå framför min gamla filthatt, hans mustacher framför den fule Pierrots spetsiga näsa, klingande sporrar och sabel med guldport-d'epée framför mitt präktiga träsvärd. Se, nu försvinner det såta paret i smårummen. Adieu, mon plaisir! Ha, ha, ha! O, trohet, du är stor i Norden!

Kors, du afundsvärde Pierrot, hvad du är för en lycklig ost! Alltid vid bon courage, färdig till att skratta alltid och åt allt, gamle toker!

Du svarar inte? — Bort med masken! — Hvad nu? Du lider, ditt öga är vått, jag ser spår af tårar på dina kinder! En Pierrot i tårar — hvilken kostlig syn! Ha, ha, ha!

Åh, det är bara värmens skuld, man blir så lätt echauffé. Ingen melankoli! Den, som är född till pierrot, *måste* skratta. Hit med mera champagne! Fyll pokalen med drufvans fräsande saft! Hej, lefve glädjen! Ha, ha, ha!

Men nu kommer balarrangören för att stänga salongen. Klädd i vid svart domino, bugar han sig förbindligt leende för sina gäster. — Min gud, hvad han är mager, der han går omkring med sin ljussläckare, den gode M:r *Le Mort*. — Han vinkar med handen; hu! en riktig benrangelshand.

Nu går han bort och vänder på det stora timglaset. Hur hans ögon lysa af tillfredsställelse, när han släcker det ena ljuset efter det andra! — Allt blir mörkt och tyst, de glada masker gå till hvila i en och samma svala, stora syskonbädd — — och så är det slutad bal.

Pierrot.

Digitized by Google

Också en koja och ett hjerta.

(*Historisk-romantisk berättelse.*)

Det var uti brunnssalongen.
Der hvimlade par om par
hos Berns i konsertsalongen,
fastän ej Meissner der var.

Ej punsch, ej the man förtärde,
man sökte sig helsans färg,
sin jordiska hydda närde
med nektarn från Christian Berg.

Seidschützer dracks ur pokalen,
Biliner, Marienbad;
så gick man ett slag i salen
och talte om, Gud vet hvad.

Der sågos ock Carl och Hilda,
två älskande, det är sannt,
och dock de gingo här skilda,
ack, genom en gammal tant.

Digitized by Google

Och gumman sågs intet märka,
hur klarsynt hon eljest var.
Nu gick hon på nytt att stärka
sin kraft med ett glas eller par.

»Ack, tant, låt mig promenera
i parken, jag är så varm!»
— »Gå, flicka! — jag dricker mera,
se'n följer jag vid din arm.»

Men gumman sig här fördröjde,
hon mötte en annan tant;
de stämmorna lifligt höjde
och snackade så galant.

De tungor så lätt sig rörde
som qvarnhjul med vatten på;
sist kom dock en tanke och störde:
»Jag måste till flickan gå.»

Och tanten till parken tågar,
nej, nästan springer, förstås.
— »Hvar är du, Hilda?» — hon frågar,
hon ropar, — men svar ej får.

Så hann hon med ängslig håg der
Berzelii bronzstaty;
ett menniskopar hon såg der
inunder en paraply.

»Besynnerligt så att sitta,
när himlen är klar och hög,
man måste dit fram och titta!»
— och gumman sig närmre smög.

... Hvad syn! — hennes egen Hilda
der satt, och bredvid en man;
de möttes med blickar milda,
och kyss uppå kyss der brann.

»Håll, olycksaliga flicka!»
— hon ropte. — »Och ni, hör på:
hur kan ni så djerft er skicka?»
Men älskaren svarte så:

Digitized by Google

»Vi fängslats af kärleksbojan
— den sagan är icke ny —
när *hjertat* fanns, men ej *kojan*,
vi nyttjade paraply.»

Då sägs, att den gamla veknat; —
hon ock haft en ungdomshåg:
de milda drag, som förbleknat,
hon än i sitt minne såg.

Allt ämnar hon nu reglera,
ej blott en koja består,
nej, stenhus och annat mera,
som i en roman man får.

Maximilian.

Digitized by Google

Prinsessan med långa näsan.

(Efter Oehlenschläger.)

Illustrationerna af G. Wahlbom.

Den gamle sultan, grå af år,
lät till sin sotsäng sonen kalla.
Då Nadir för sin fader står,
den gamle sade: »Stor är Allah!
Mitt barn, snart skall min sol gå ner;
men till en tröst jag då dig ger
den skatt, du i min trädgård finner:
gå blott, när månens fackla brinner,
och gräf i stilla midnattsstund,
der vattnet sprids ur lejonmund.»

Så hvit som snö, så kall som is,
låg sultan, Nadir tårar gjuter;
men Dalomor i paradis
profetens alla fröjder njuter.
Sig sonen tröstar, spaden tar
och vandrar hän i natten klar,
der källans flöd i bäcknet rinner.
Han gräfver, djupt ett hvalf han finner;

han öppnar det — o måne, skin!
der står ju, tungt, ett silfverskrin.

Digitized by Google

Hvad skådar han väl allt för godt
i skrinet der, vår unge hjelte?
En gammal pung, af hjortskinn blott;
ett messingshorn, ett simpelt bälte.
Då läser han af undran full:
»Din pung skall aldrig tryta gull,
och när du blott i hornet stöter,
med ditt baner en här dig möter.
På simpla bältet lita tryggt;
det flyttar dig med tankens flygt.

Han pungen pröfvar utan rast:

hans hand uti en guldhög famlar.
Knappt ljuder hornet — och i hast
en flock af ryttare sig samlar.
Han önskar sig i sitt gemak,
tar bältet på — och utan brak,

Digitized by Google

för honom, förd af lätta vindar,
far slottsmurn opp som ett par grindar.
Han gömmer tankfull väl sin skatt
och sofver ej den första natt.

Nu har han allt; men bäst det är,
en längtan i han själ der löper
till hvad ej inta's af en här,
hvad ej för verldens guld man köper:
ett qvinnohjerta, lifvets tröst,
som klappar i det stolta bröst
på Selims dotter Zoraïda.
Hon alltid småler som den blida,
att, desto mera stolt och fri,
få öfva grymt sitt tyranni.

Dess hulda blick har lågan tändt;
nu hjertat efter lindring törstar.
För sin triumfvagn har hon spänt
en flock af Tibets unga förstar.
Så mången rik och mäktig drott
ser Selim från sitt starka slott.
Dem dottren vet i bojor sänka;
de mången sällsynt gåfva skänka;
men ingen dock sin konst förstår
som Nadir och, hvad *han*, förmår.

»Men, Nadir — om du har mig kär,
säg mig, hvad är din rik'domskälla?»
Han tror, att utan svek hon är;
hon dåra vet och sig förställa.
Förr än han anar minsta grand,
med pungen i sin liljehand
hon flyktar till sin faders kammar'.
Af vrede den bedragne flammar.

Digitized by Google

och bums med hornet kallar han
i harnesk tiotusen man.

Han intar hurtigt Selims stad
och till prinsessans boning ilar,
der Zoraïda, vänlig, glad,
som förr mot honom kärligt smilar:
»Kan Nadir inte skämt förstå,
som vill med sådan styrka gå,
så barskt att tvinga af den svaga

Digitized by Google

hvad ingen nån'sin tänkt att taga.
Der är din pung — och der, min vän,

har du min hand! blif god igen.»

Hvem motstår väl en bön, som från
ett par så sköna läppar sväfvar?
Ack, Dalomor, din stolte son
att härda sig förgäfves sträfvar.
Af vanmakt sjunker hennes arm,
än höjs, än sänks en liljebarm,

Digitized by Google

hvars tvillinghöjder döljas föga;
och tåren står i hennes öga,
men dämpar mer ej eldens makt,
än klar fernissa färgens prakt.

I bojan är han åter nu..
Hon spörjer, öm förutan like:
»men säg, hvar fick den hären du,
hvarmed du öfvervann vårt rike?»
Och knappt i hand hon hornet har,
förr'n med en ton derur så klar
en här hon samlar och befaller
att sätta friarn inom galler.
Han flyr uti den mörka natt,

beröfvad kärlek liksom skatt;..

Digitized by Google

Men griper till sin sista tröst
och bältet tar kring sina länder.
Framför sitt falska liljebröst
hon knäpper snart de hvita händer
och rodnar som en ros om vår,
då Nadir nu för henne står,
att ta en hämd så stor och präktig.
Men ack! är han af vrede mäktig?
Hon löser bältet, icke han,
den alltför kärlekssvage man.

Så svårt bedragen, till sitt qval,
han alltför sent gunås upptäcker,
att skönhet liksom fagert skal
rätt ofta blott en orm betäcker.
Han ut i ödemarken går,
ett fikonträd han skåda får,
hvars grenar tyngas ned af frukter;
derunder går en flod i bugter.
Han sätter sig förutan mod
och stirrar i den klara flod.

Så präktig frukt han förr ej såg;
hvad den är stor, hvad den är saftig.
Han skådar ned i flodens våg
och känner sig igen så kraftig.
Men bäst han nu i vattnet ser,
han studsar, undrar högt och ler.
Såg han ej rätt den första resan?
med handen griper han åt näsan.
O, himmel! i den klara elf
har Nadir skrattat ut sig sjelf.

Hans näsa, som var förr så skön
som man en näsa kan begära,

Digitized by Google

nu, med en suck, han gör det rön,
befinns en ful förlängning bära.

I ångsten spisar han ännu
af trädets frukt och skådar, hu!
att näsan sig allt mer förlänger,
tills den långt ner på bröstet hänger.
Man hans förtviflan tänka kan;
så svårt var han ej förr deran.

Att mista bälte, horn och pung
och en prinsessa utan like,

Digitized by Google

den sorgen var väl ganska tung.
Dock, Nadir har ännu ett rike!
Och hon, för hvem hans hjerta brann,
var aldrig värd en ärlig man.
För slik förlust dock tröst kan tänkas;
men, himmel! sådan näsa skänkas —
ung Nadir vill ej lefva mer,

han störtar sig i floden ner.

Han plumsar djupt med sin förtret;
men, af en medfödd lust till lifvet,
han simmar, utan han det vet,
bland säf och blommor. Det är gifvet,
han vatten drack på denna fart
och, afkyld, han betänkt sig snart!

Digitized by Google

och som sig räddning göra låter,
mot flodens brädd han vadar åter
och ber på strandens blomstersäng:
»med näsan, Gud, mitt lif förläng!»

Han skräck var stor, men glädjen mer,
då han, som barnet efter riset,
med rysning efter näsan ser
och finner den — på gamla viset.
Snart har vår yngling upptäckt allt,
båd' trädets art och flodens halt:
af frukten näsan sig förlänger,
men vattnet den tillbaka tränger.
Nu har han det! och hufvudyr
af fröjd han blir, den unge fyr.

I fickorna, så godt han kan,
af fikon samlar han ett lager,
och likaså ur floden han
en flaska full med vatten tager;
och klädd som trädgårdssven han går
till Selims stad, der snart han står
och ropar: »hvem vill fikon köpa?»
Då ser han ned från slottet löpa
en tärna med en gyllne skål;
af Nadir får hon rågadt mål.

Hvad följden blir, kan gissas lätt;
prinsessan med sin moder spisar,
och knappt hon sig i spegeln sett,
förr'n grymt förvandlingen sig visar.

Digitized by Google

Tänk hennes qval: en stolt gestalt,
med hjernan tom och hjertat kallt,
som mister hvad hon har att mista,
sin sköna face — dess själ vill brista!
Från slottet ger hon nödrop opp;
det skänker Nadir tröst och hopp.

Från trädgårdssven till läkare
i största hast han sig förkläder
och, att prinsessan lisa ge,
han in i slottsgemaket träder,

Digitized by Google

der, för hvar men'skas blickar bang,
en skönhet förr af första rang
af blygsel rodnande nu sitter,
fast delande en lott så bitter,
ty modren sjelf en snabel bär,
som lång liksom ett hofsläp är.

»Ack», suckar modren, »säg väl, kan
ett öde mera sorgligt vara?
Ta bot, der man fått sot, går an,
vet man hvar soten kom från bara.
Men hvar finns bot för oss? O ve!
Herr doktor, se! du vise, se,
vårt lidande är utan like;
vi lofva dig vårt halfva rike,
ifall du skaffar växten bort
och gör oss näsan mera kort.

Och, för att blott dem visa, hur
han dock kan ställa näsor åter,
med modren börjar han en kur,
af vattnet henne dricka låter;
och för hvar klunk, dess höghet tar,
sig näsan synbart sammandrar,
tills, innan fem minuter farit,
hon — trubbnäst blir, som förr hon varit.
Nu turen är hos landets mö,
som nästan kan af blygsel dö.

Med liljehanden till en del
hon skyla vill sin jättenäsa,
och smärtan uti hennes själ
man kan i hennes ögon läsa.
Då Nadir henne ensam har,
han henne under hakan tar

Digitized by Google

och säger: »fäll ej modet, sköna;
men säg, hvarmed vill du belöna
den man, som dig att skilja vet
vid näsans öfverflödighet?»

Och hon: »ifall du hjelpa kan,
tre skatter vill jag då dig gifva,
som gör', att du en stenrik man
kan genom hela lifvet blifva.
Här ser du detta horn, en pung . . .
ack, näsan är mig alltför tung,
jag skildes annars ej vid skatten;
men grymt hon plågar mig om natten,
och ack! om dagen ännu mer,
hvar gång jag mig i spegeln ser.

Och detta bälte med blir ditt.
En trollmakt dessa saker ega,
som, när jag väl blir lytet qvitt,
jag lofvar att dig genast säga.
Der har du dem! Hon honom ger

Digitized by Google

båd' bälte, horn och pung och ber,
att han till verket genast hastar —
då skägget han från hakan kastar
och ler — försvinner. — Hon, hvad spratt!
står långnäst — utan hopp och skatt.

Min sköna, lägg nu märke väl
till hvad dig skalden vill förklara;
drif ej med älskar'n så ditt spel,
att sjelf du dervid löper fara.
Den ljufva glöd, som Eros tändt,
i hatets eld snart Eris vändt,
som du kan här i dikten läsa;
prinsessan fick så lång en näsa.

Digitized by Google

Som henne händer det väl fler,
fast man ej alltid snabeln ser.

Zero.

Digitized by Google

Bondlist.

(En liten Norrlandshistoria.)

Regimentsläkaren X. på Helsinge regemente var en konstig karl — ömsom tyrann i högsta grad, ömsom den medgörligaste menniska under solen. För sjukdom och sjuka var han mycket rädd, och det berättas, med anspråk på tillförlitlighet, att han, då koleran en sommar för många år sedan grasserade i Gefle, icke antog sig andra patienter än sådana, som bodde på nedra botten och hade sina sängplatser vid fönster åt gatan. När då X. gjorde »stora ronden», skulle fönstren öppnas och de sjuka sticka ut händerna till den utanför stående läkaren, som då med mera ängslig än djupsinnig min kände dem på pulsen med — käppen.

Den lärde doktorn var ofta utsatt för allehanda skämt, men var nog stor filosof att icke lägga detta på sinnet. Men en gång blef han så illa lurad af en bonde, att han icke på länge kunde glömma det, aldrahelst som historien derom snart kom i sväng och vann många skrattare på den lärdes bekostnad.

En vakant soldatrote skulle fyllas, och rotebonden inställde sig derför en vacker dag hos doktorn, presenterande ett vackert, nyrakadt exemplar till rekryt. Efter en knapphändig undersökning förklarade dock X., att karlen var oduglig.

— Hvarför det då? — frågade bonden bekymrad.

— Han är ju plattfotad, den fan! — snäste X. — Skaffa inom en månad en felfri karl, annars får du plikta!

Digitized by Google

En månad derefter stod åter vår rotebonde och »skrapade på» i doktorns tambur. Han insläpptes och anmälde, att han nu lyckats skaffa en karl, som han hoppades skulle bli till nöjes.

Den nye rekryten marscherade in och doktorn undersökte honom noga. Det var en grann karl, fullmålig, skäggig och barsk. Han förklarades genast vara till krigstjenst duglig, och bonden fick betyg derpå. Sedan han försigtigt nedstoppat detta i plånboken, tog han på sig en menlös min och yttrade under en tillgjord bugning:

— Doktorn ska' ha tack för syninga, men annars är det här samma karl, som jag hade med mig sist, fast då va' han rakad...

Gubben Noach.

Digitized by Google

Fatta glaset, min bror!

(*Bacchanal.*)

Är du jägtad af sorg och man smädar dig,
är det qvalmigt och ödsligt omkring din stig,
fatta glaset, min bror! det bland vänner töm!
och din smärta förgår, lik en flyktig dröm.

Är du trumpen och tvär, har det gått dig mot,
har på törnen du sårat din hand, din fot,
fatta glaset, min bror! af dess perlor drick!
och hon glöms, din förtret, i ett ögonblick.

Har af flickan, du älskat, ett »nej» du fått,
och det känns som du ville i grafven blott,
fatta glaset, min bror! i dess botten se!
och en strålande Hebe skall mot dig le.

Fick en annan den post, som dig ämnad var,
fast du tyckte, att »saken var riktigt klar»,
fatta glaset, min bror! skölj hvart grubbel ner!
och i gladare färger din framtid ler.

Kommer fienden lömskt och stör bygdens frid,
och du manas af faran till kamp och strid,
fatta glaset, min bror! med en stadig hand!
och du eldas att dö för din fria strand.

Blir du gammal och grå och det stundar natt,
och du känner dig skrumpen och slö och matt,
fatta glaset, min bror! du blir ung på nytt,
och du märker ej alls, huru åren flytt,

Vinkar döden dig se'n och på Charons slup
hissar seglen till färd öfver dystra djup,
fatta glaset, min bror! och med glädtigt mod
skall du styra din kurs öfver glömskans flod.

*T****

Digitized by Google

En jagthistoria.

När nuvarande kejsar Alexander i Ryssland ännu var storfurste, blef han af en Demidoff inbjuden på en björnjagt å en egendom, som denne hade i Helsingforstrakten. Fursten kom, jagten började, och länge dröjde det heller icke, förrän Alexander helt plötsligt såg komma mot sig ur ett skogsbryn en luden nalle. Jagten blef angenäm: den brummande besten kom allt närmare, men långsamt och högtidligt, utan just några spår af synnerlig blodtörst. Den demidoffska betjeningen räckte åt storfursten ett laddadt jagtgevär, då naturligtvis skogens konung inte gerna kunde få sitt afsked ur lifvet af någon med lägre rang än storfursten. Alexander tog bössan och lade an, men se — nalle började bums att göra de löjligaste krumsprång: det var en *tam* björn, som Demidoff i brist på vilda hade köpt och lössläppt der, för att ge den höge personen det oskattbara nöjet af en veritabel björnjagt. Men denne nalle var educerad, och när han såg geväret höjas, kom han ihåg sin fordne förares höjda käpp, hvilken han var van att betrakta som signal till dansen. Detta bevis på civilisation räddade nalle — Alexander märkte sprattet och lärer, högst förgrymmad på värden, ögonblickligen afrest derifrån.

Digitized by Google

Ögonspråket*).

(Scen och kupletter af *F. H.*)

Person:

Rosamunda.

(*Mel.: »Fjorton år tror jag visst att ja' va'».*)

1.

Sjutton år, tror jag knappt, att jag var,
förr'n jag ögonspråket öfva' alla dar.
Hvarje yngling jag fick dödligt kär,
bara genom att göra så här:

(*koketterar med ögonen och trallar*)

trallallala o. s. v.

2.

Ja, hvar qvinna, helt uppriktigt sagdt,
har det språket fullkomligt i sin makt!
Om på bal, till exempel, hon är,
hon med solfjädern viftar så här:

(*viftar med sin en-tous-cas och koketterar med ögonen*)

trallalalla o. s. v.

3.

På spektaklet, med mamma, en qväll
sitter flickan så sedesam och snäll;
men åt älskar'n, som också är der,
hon en blick *under kikar'n* beskär:

(*sätter högra handen i rät vinkel mot pannan och riktar blicken kärleksfullt åt sidan*)

trallallala o. s. v.

4.

På pianot hon klinkar så bra
och en löjtnant står och vänder noterna;

---

*) Ur det otryckta lustspelet »Venus i vargskinnspels».

Digitized by Google

tar hon falskt ... ingen under det är,
ty på notbladet ser hon så här:
(*låtsar som skulle hon med fingrarne vidröra tangenter och riktar blicken snedt uppåt*)
trallallala o. s. v.

5.

Blir hon kär — och det händer ju, det —
utan att föremålet detta vet,
hon, så snart *han* i närheten är,
tappar näsduken och gör så här:
(*blickar ömsom på golfvet, ömsom snedt uppåt*)
trallallala o. s. v.

6.

Märker hon deremot, att en karl
är för djerf uti handling, tal och svar,
strax på stunden han afväpnad är
med en blick ungefär se så här:
(*gör en knyck på nacken, håller hufvudet litet åt sidan och fixerar skarpt*)
trallallala o. s. v.

7.

Och till sist vill jag påstå, försann,
att så känslolös och kall finns ingen man,
som kan neka, hvad qvinnan begär,
om hon blott lägger an se så här:
(*sätter högra handens lillfinger mellan tänderna, böjer hufvudet åt sidan, småler och blickar uppåt*)
trallallalla o. s. v.

Digitized by Google

Den siste fröjdisten*).

(*Parodi.*)

Hans växt var undersätsig; böjd af åren
med långsam gång han öfver gatan skred.
Kring hatten, stukad, syntes hvita håren,
hans skägg, orakadt, flöt på vesten ned.
Han följde ingen väg, han såg ej spåren,
i zigzag som förryckt han tog sin led.
Mot alla krogar stirrade hans öga,
som om allt annat rörde honom föga.

»Hvarthän, du gamle zwyck, i nattens timma?»
Han vänder sig ej om vid röstens skall.
Hans steg bevaras, trots den dubbla dimma,
af »outredda krafter» ifrån fall.
Från torget höras glada röster stimma,
som småningom dö bort mot slottets vall.
Så lunkar han med harpan uti händer,
så han marscherat genom många länder.

En sällsam gäst från detta sekels dagar,
(gu' vet, hvarest han mantalsskrifven står)
han går sin lugna gång och icke klagar,
att han på ingen krog en fristad får,
att magistraten infört nya lagar,
att längese'n försvunnit fröjdens vår.
Hans slägt gått ut. Han sina nymfer miste,
han bland fröjdisterne är qvar den siste.

---

*) Detta hittills otryckta poem (parodi på »Den siste Skalden» af Geijer) skrefs af *Johan Gustaf Schultz* i Upsala då, från och med höstterminen 1861, de å schweizerierna uppträdande musiksällskapen, de s. k. »fröjderna», förbjödos låta höra sig i universitetsstaden.

Anm. af Nisse.

Digitized by Google

I salen lyste gasens lågor klara,
vidt hördes midnattszwyckens vilda fröjd.
Kring borden satt studenters glada skara,
vid disken mången mö till älskog böjd.
»Låt slefven, fylld till brädd, kring glasen fara»,
konditorn skrek, »jag är i qväll förnöjd!»
Men tunga slag på dörren störa festen —
»Låt upp, Augusta, för den nye gästen!»

In trädde sångarn. Rummet knappast rymde
den gamle harpolekarens gestalt.
En okänd aning lagets glädje skymde,
tyst som hos Forssens vardt i salen allt.
De rädda tärnorna bak' disken rymde,
mång yngling midt i klunken gjorde halt.
Men tyst, en vålnad lik från andra verlden,
stod gästen der och bligade på värden.

»Hvem är du, gubbe?» ändtligt denne frågar,
med handen lagd på penninglådans rand.
»Om, skrämd utur din säng, så sent du tågar,
var god, försvinn tillbaka till ditt land!
Om i ditt bröst en toddylängtan lågar,
så stig från dörrn, tag glaset ur min hand!»
Den gamle glaset tar och toddyn tömmer,
han nickar godt och konjaken berömmer.

»Hvad här du bjudit mig, jag nog betalar;
väl femtio procent du återtar;
dock nej, en gammal man den dryck hugsvalar.
tro mig, jag ock uti Arkadien var!
I schweizeriers rökuppfyllda salar
ej alltid hundfröjdisten främling var.
Nu är han trött vid denna långa viften,
han öfverleft sig sjelf, hans hopp är griften.

Från »fröjderne», som tystnat här i Norden,
jag blott står qvar. Jag tog min vandringsstaf,
en *Juif errant* på gamla dagar vorden.
Min harpa mig mitt uppehälle gaf.
Från krog till krog jag vandrade på jorden,
till fjerran, fjerran städer bar det af.
Jag harpan slog, att qvällens fröjd förmera,
i Stockholm, Göteborg, ja, Lund, med flera.

Digitized by Google

Men öfverallt som gift var punschens ånga
och ledsna'n frodades vid bålens rand;
och snikne värdarne med hjertan trånga;
sjelf sången låg i prejeriets band.
Jag hvita hufvan här och der såg gånga: —
jag trådde åter hit till Fyris' strand,
der friska sånger ljuda städs i qvällen
och glädjen bor, ovanskelig som fjellen.

Allt drog mej hit. Jag kunde icke dröja.
I mina ögon fick jag knappt en blund.
Jag gick, då natten stjernbestrött sin slöja,
jag gick, då solen gjorde dagens rund.
En högre makt har tyckts min styrka höja,
att jag har hängt ihop till denna stund.
Så har jag luffat öfver berg och dalar,
till sist jag hamnat här i dina salar.

Af dig, o värd, jag intet vill begära,
ej smörgås ens, ej sup — än mindre lön.
Men vill du gubben än en fröjd beskära,
så tillstäd honom blott en liten bön:
Att än en gång få höja festens ära! —
»Kör till! Utaf din konst ge oss ett rön!» —
han svarade. Men gubben satt i gången
och harpan slog och sjöng den sista sången:

(Mel.: *»Ach, ich bin so müde»*.

»Ach, ich bin so müde! Denna
sång jag ofta sjöng förut,
men dess rätta mening känna
lär jag nu, när allt är slut.
Bacchus, du,
dig jag nu
må af hjertat prisa,
att du mig
nådelig
täckts din ynnest visa.
O, jag känner dessa ställen,
dem jag skådat mången gång,
och der ofta uti qvällen
stämdes upp min muntra sång.

:||: Nun ich so müde,
nun ich bin so matt.
Möchte bald zur Ruhe geh'n —
hvila mina trötta ben. :,:

(Mel.: *Den, som trifs bland knektars skara»*, af Kücken.)

O, jag minns de fordna tider,
när som gubben än var ung,
hur han, stolt som trots en kung,
sjöng om kärleks ljufva strider,
sjöng i ynglingshjertan eld!
O, mång 10-öring då
månde han på qvällen få...
Det var då! Hoppsasa! Det var då! o. s. v.

(Mel.: *»Grum, hjærteløs og frækk — tram tam tramtamtam — var Borgermester Tscheck — tararam»* o. s. v.)

Det var Napoleon*) —
tamtamtaramtamtam —
han talte så med hån: —
tarararam tarararam tarararam tam tam —
»Haf dina visors buller bort!» —
taramtara o. s. v. —
Hur sångens dag ändå är kort! —
taramtam o. s. v. —
Så från gamla Fyrisstaden —
tramtamtamtrala —
dref han bort oss hela raden —
tararam tararam tararram tam tam. —

(Mel.: *Kätchen-Renz-visan.*)

Hvad jag har gjort, se'n här jag var —
diredirediredi direderidi —
jag redan dig berättat har —
direderedi tralallala! —
Jag sörjt den flydda glädjens tid
och fällt så mången tår dervid...
Tarachim tarachim tralerallala o. s. v.

(Mel.: ur *»Svaga sidan»*.)

Väntat har jag långa tiden
att få vända hit igen.

*) Borgmästaren Napoleon Kindeström i Upsala.
Anm. af Nisse.

Digitized by Google

Ack, men icke är förliden
denna svåra pröfning än.
Dock, nu har jag mig begifvit
till den evigt unga stad,
i din sal jag dristigt klifvit,
börjar åter blifva glad.
Ej skall vredgas magistraten,
att jag, grafvens brädd helt när.
fast nu icke mer för maten,
sjöng en liten visstump här!» —

I salen hörs ett mumlande kring borden,
upp steg konditorn, darrande på mål:
»Jo, du skall se! Till bot för djerfva orden
med rätta fick du plikta med en bål!»
Den gamle satt och nickade mot jorden,
vid harpan stödd, sin kärleks föremål.
Tyst som en mur han ej ur fläcken rör sig,
med handen endast trefvar han framför sig.

Dock, hastigt fick han fatt i harpans strängar;
de skrällde med en gäll och ostämd klang.
Hans hesa röst med harpans ljud sig mängar,
den sista gång den sig ur strupen svang . . .
Och stundom ännu uppå Fyris' ängar
man hör i nattens timma denna klang.
Då hviska kyparne, dem modet brister:
»St! det är han — den siste af fröjdister!»

Digitized by Google

Minervas födelse.

(*Ett blad ur den store Jupiters historia.*)

Uti Olympen hände en händelse en gång,
som nu jag tar till ämne för denna enkla sång.
(Kom derför hit, min sångmö! Till dikt vi oss förene,
se'n Pegasus vi vattnat ur källan Hippokrene.)

Märk: Öfverguden hade i nåder blifvit sjuk.
Hans allertyngsta hufvud var omsvept med en duk:
han hade fått i hjernan en gräslig kopparsmedja,
som ej vek bort — han månde förbanna eller bedja.

Så var det fatt med Jofur! — Omkring hans gyllne thron
Olympens hofstat samlats till stor consultation.
Bredvid den sjukes sida fanns flaskor, glas och koppar
med eau de luce och pulver, samt is och Hoffmans droppar.

De gudars archiater, den gamle Pæon, bröt
Olympens hemska tystnad, i det han hårdt sig snöt
och sade, se'n fundersamt han pysslat om sin nasus:
»Det här är, vid Cocytus! en högst betänklig casus.»

»Vår Öfvergud, som alltid i nåder varit kry,
är nu betänkligt krasslig: hans hufvud är som bly.
Men ej för mycket nektar Den Store fått »i hatten»:
vi veta ju, se'n gammalt, att han kan sköta tratten!»

»Jag applicerat iglar, jag ordinerat is,
men ingenting vill hjelpa... om ej en gynnsam kris...
Vid Styx! jag vågar icke att föreskrifva mera,
förrän jag fått med eder om saken consultera.»

Herr archiatern snöt sig, som förr det hade skett,
samt tog derpå en nypa af »Ljunglöfs numro ett». —
En fem-minuters tystnad blef rådande i salen;
se'n talade Neptunus, den store amiralen:

Ifrån din kopparsmedja du icke slippa lär,
förrän du nyttjar *hafsbad*, mon cher cousin et frère.
Hur säger den der Bellman?... *»man fukta bör sin aska»*.
Må Jupiter derföre vid någon badort plaska!»

»Stopp, farbror!» — inföll Bacchus — så mente Bellman ej.
Visst bör man fukta »askan», men ej med vatten. Nej!
man fukte den försvarligt med *rankans gyllne drufva:*
den botar själens krämpor, samt hufvudvärk och snufva.»

»Låt pappa få en toddy af allra bästa sort:
»stor, stark och söt och sjudhet», så flyktar smärtan bort.
Det går ej an att smutta på nektarn hela dagen:
om ock den skonar hufvu't, den lätt förderfvar magen...

Apollo, hofpoeten, bröt af den andres tal:
»Hvad pratar du, bror Bacchus? — Det stöter på skandal
att föreslå en toddy åt den hvars hufvud lider;
men du, gunås, har varit »så der» i alla tider!

Nej! bättre läkemedel jag ordinera vill.»
»Hvad då?» — »Jo: *lilla supen samt porter och en sill.*
(Mig har det alltid hulpit, när uti skaldeyran
min dunkla blick tog miste på bägaren och lyran.»)

Nu reste sig från bänken den bålde löjtnant Mars;
han slamrade med sabeln och sade: »Gud bevar's
för salta bad och toddy, samt porter, sill och plåster!
Blott *grundlig åderlåtning* kan bota Pater Noster.»

Digitized by Google

»O, tappre Mars!» — sa' Juno — »den kuren går ej an
för Jupiter, min make, som är en *gammal* man.
Jag tror, att guden borde, två timmar före natten,
i nåder konsumera *en flaska bittervatten.*

»Ej lämpligt!» — sade Morpheus, Olympens stadsfiskal,
i det han drog en gäspning — den bäsken är för skral.
Det heter — — *»vattnet verkar det visserligen icke»* — —
derföre *någon sömndryck* — — den store Jofur — — dricke — —

Diana inföll harmfullt: »min allra sämsta hund
bestämdt sig yttrat bättre än gudarnes Jon Blund. —
Nej! skogarnes gudinna sin höga pappa råder:
först samle han sin jagtklubb, se'n jage han i nåder!»

»Väl taladt!» — sade Venus. — »Han jage hela da'n;
men icke efter hjortar. *Som guldregn eller svan*
han jägte stoftets döttrar att lindring sig bereda!
(Vill Jofur anta' svanhamn, nog skaffar jag en Leda.»)

Nu uppstod Æsculapius, som hittills sutit stum,
samt talade och sade: »här ä . . . ä . . . äger rum
ett fall, som kon . . . kon . . . konsten ej kan de . . . dechiffrera,
men *ändå* ska . . . ska . . . skall jag det an . . . an . . . annotera.»

Vid dessa ord röt Jofur, ifrån sin gyllne thron:
»Min smärta lindras icke af slik annotation!
En mer bornerad Midas än Æsculapius nämn' oss! —
Vårt stadsbud hemte genast Vulcanus ifrån Lemnos!»

Mercurius förde skyndsamt sin höge faders bud
till Lemnos' dystra hålor, der eldens halte gud,
med sina undersåter, de hamrande cykloper,
var sysselsatt i smedjan, som syntes föga proper.

Vulcanus tog sin slägga — och »par ballon monté»
kom hastigt till Olympen den halte, ett-tu-tre!
»Här är jag!» — sade guden. — »Men hvarför denna brådska?
Jag har ju lemnat viggar till pappas höga åska.»

»Om åskan är ej fråga», — blef Öfvergudens svar —
»nog räcker viggförrådet i dryga fjorton dar.
Nej! lyft din tunga slägga, och klyf min sjuka skalle! —
Lyd, pojke!... vid min onåd!... fort!... kratsch! .. *Ah, det var malle!!»*

Digitized by Google

Knappt hade släggan fallit, förrän med vapenklang
en skön och ståtlig ungmö ur Jofurs hufvud sprang.
En guldhjelm täckte hjessan, med stålspjut var hon väpnad,
bar silfversköld på armen — och väckte allmän häpnad.

I nåder högst förbluffad, skrek Jupiter: »wer da?» —
Strax svarade den sköna: »Bon jour, mon cher papa!
Jag får mig presentera som *vishetens gudinna:*
behöfves i Olympen, som lite hvar kan finna.»

»Nu Fama, Titans dotter, fått vatten på sin qvarn!» —
sa' Jupiter — »tänk bara: *en karl, som föder barn!* ....
Du, stygga tös, mitt hufvud höll på att platt förderfva;
men likafullt: välkommen! — Ditt namn må bli *Minerva.*

»Och alldenstund min hjerna är fri från sitt betryck,
så ska' vi ha i afton en riktig guda-zwyck.
Det är väl ock *er* mening ... åtminstone de flestas.
Låt hofmarskalken Comus få ordres! — *Här ska' festas!!*»

Den qvällen höll man *barnsöl* uti Olympens sal,
med nektar uti strömmar, samt skålar, sång och tal ...
och se'n en liten »cancan à la Finette» på köpet,
till's hela gudaskaran kom uti (nektar-)stöpet.

Men före denna »slutscen» sa' Jofur: »af vår bål
må allra sista sqvätten bli — *jordegummans skål:*
ty bra sin sak »hon» gjorde, och det på *liber manus!*» —
»På jordegummans vägnar, jag tackar!» — sa' Vulcanus.

Nasus.

Digitized by Google

Supplement till »Hwasseriana»*).

En numera afliden notarie, af sin umgängeskrets titulerad med den ingalunda smickrande benämningen »svinet», gick en Oktoberdag med sorgflor på hatten. Hwasser, i sällskap med en vän, mötte honom.

— Hvem är det notarien sörjer? — sporde vännen.

— Legio, ty vi ha slagtmånad! — svarade Hwasser.

* * *

Då en fröken Trafvenfelt för omkring 25 år sedan firade sitt bröllop med en löjtnant Schenström, befann sig Daniel Hwasser äfven bland bröllopsgästerna. Vid gratulationen efter vigseln hviskade Hwasser sakta i brudens öra: »Gratulerar till att ha ökat farten!»

* * *

En af Kongl. teaterns skådespelare, som skulle framställa en historisk personlighet, träffade Hwasser mellan kulisserna och frågade:

— Tycker du, jag är lik?

— Ja, nog är du blek som ett sådant; stanken känner jag inte, för jag har snufva.

* * *

Hwasser mötte en studentkamrat, som såg särdeles lycklig och glad ut.

— Hvar har du varit?

— Hos min förtjusande Emma! Åh, när jag får

---

*) Några af Hwassers kända infall, hvilka, efter seriens afslutande i Nisse, blifvit Red. meddelade, införas här.

Digitized by Google

luta mitt hufvud mot hennes barm, är jag lycklig som en prins.

— Ja, ja — genmälde Hwasser — det är alltid en lycka att kunna vara *barm-hertig.*

* *
*

En natt på värdshuset Blå Porten hade kökspersonalen ställt till en bal för sina vänner och fått direktör Frans Weller att spela dansmusiken. Slutligen blef sinnesstämningen så lifvad, att en kokerska bjöd opp Weller sjelf och svängde, trallande, om med denne. I detsamma inkom Hwasser genom dörren och utropade:

— Nej, se på fan! köksan *förväller (för Weller)!*

Digitized by Google

Blandkorn.

Menniskan liknar blyertspennan: hon uppgår i hvad hon utför. Blir produkten suddig, är blyertsen dålig.

Den qvinna, som rodnar när hon i en tidning läser, att »en ung flicka önskar en plats, för att göra hvad som helst», blyges för sig sjelf. Oskulden förstår ej dubbelmeningar.

Monarkerna vilja inbilla sig och andra, att de äro »furstar med Guds nåde». Allt *gudsnådeligt* är falskt.

I denna stund, då Nisse ser, att de sista sidorna af kalendern lyckligt och väl kommit i pressen, liknar han kung David: han dansar framför *arken*.

* * *

I ett visst embetsverk finnes en tjensteman X., känd för att vilja göra så litet som möjligt för sin lön. Bland rubriker, som förekomma i verkets räkenskaper, är äfven »*Försträckning mot ersättning*». En dag kom X. till en yngre kamrat och bad denne, att under en veckas tid sköta hans tjenst, ty han var oförmögen dertill, emedan han ådragit sig en försträckning.

Digitized by Google

— Mycket gerna! — blef svaret — ty jag hoppas, det är »försträckning mot ersättning».

En officer, som red ute på Ladugårdsgärdet, föll af hästen.

— Fy, tusan! det skulle aldrig ha händt mej! — sade en arbetskarl, som stod bredvid.

— Vill du kanske påstå, att du är bättre ryttare än jag?

— Nej, men jag skulle aldrig ha satt mej upp på kraken.

Teaterägaren M. hade uthyrt sitt tempel åt ett tyskt operasällskap. Vid första repetitionen saknades pukor i orkestern, hvarföre det beslöts, att anskaffa sådana.

— Pukor behöfs inte lånas annorstädes! — utbrast teaterägaren; — jag har sjelf uppe på vinden ett par präktiga sådana, utan annat fel än att skinnen ä' lite spräckta.

— Hur mår er man? — tillfrågades en viss skådespelerska.

— Jo, jag tackar, bra! han dog för fyra år sedan! — svarade den sköna.

Digitized by Google

INNEHÅLL.

Sid.

Till publiken.

Herr Liwenburg. Bild ur Stockholmslifvet af Sylvia .... 1.

Visa om pojken Frans och korpen Hans. Med 48 illustr. af W. Busch .... 37.

Mitt sista frieri. Skizz af Bob. .... 47.

På Djurgården. Med illustration .... 85.

En lycklig schweizerikund. Med illustration .... 86.

Bouts-rimés .... 87.

I skolan. Med illustration .... 91.

Drömbilder. Poem af Moje .... 92.

Praktisk gudsfruktan. Med illustration .... 95.

Brödrafolken emellan. Med illustration .... 96.

Den stora maskraden. Af Pierrot .... 97.

Också en koja och ett hjerta. Poem af Maximilian .... 102.

Prinsessan med långa näsan. Poem af Zéro. Med illustr. af G. Wahlbom .... 105.

Bondlist. Af Gubben Noach .... 121.

Fatta glaset, min bror! Poem af T*** .... 123.

En jagthistoria .... 124.

Ögonspråket. Scen och kupletter af F. H. .... 125.

Den siste fröjdisten. Poem af J. G. Schultz .... 127.

Minervas födelse. Poem af Nasus .... 132.

Supplement till Hwasseriana .... 136.

Blandkorn .... 138.

Telegrafstation år 1900. Skuggspel af B. Hw.

Digitized by Google

f s t

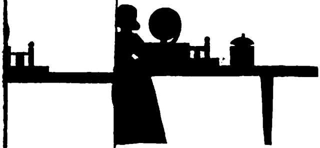

E x

rån *ögats*

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

TIDN. ST. ÖRE

Pris 1 Rdr.

Digitized by Google